

Octubre 1994 - Nº 149 - 150 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

FIRFS 94

100 cl.

25% vol.

LA ROP
d'en
GORI
F. Vidal

Elaborado por Destilerías F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s.n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7 5497 Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182 / PM

LLUCMAJOR
de pinte en ample

Revista mensual

Dep. Leg. PM - 350 - 1.981 Any XII

EDITA:

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ i PUBLICITAT:

C/ Bisbe Taixaquet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX:

Catalina Font

COL.LABOREN:

Sebastià Alzamora, Ignasi Barceló
Miquel Barcelò, Miquel Bezares
Llúcia Caldés, Celso Calviño
Francina Capellà, Miquel Cardell
Sebastià Cardell, Joan Clar,
Damià Duran, Bartomeu Font,
Joana Font, Antoni Monserrat
Catalina Garau, Maties Garcías
Antoni Ginard, Miquel Janer
Franc Jaume, Coloma Julià
Antoni Llompart, Benet Llompart
Llorenç Mascaró, Francisca Mut
Maties Mut, Miquel Mut
Guillem Oliver, Jaume Oliver
Margalida Palou, Nanda Ramon
Sebastià Rubí, Jaume Salvà
Josep Sacarès, Miquel Sbert
Tomeu Sbert, Catalina Serra
Jerònia Socias, Joan Socias
Gabriel Thomàs, Arnau Tomàs
Pere F. Torrens, Antoni Vadell
Bàrbara Verdera, Francesc Verdera

SECCIÓ ESPORTIVA:

Coordinador: Joan Quintana

Col.laboren:

Joan Jaume, Jaume Manresa

IMPRIMEIX:

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

**El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial**

Lluçmajor, projecte de futur?

La celebració de les Fires, de Sant Miquel a Sant Lluç, constitueix cada any una especial avinentesa per a la festa i per al retrobament col·lectiu. Cada any, a més, ens demanam el sentit actual d'unes fires sorgides centúries enrera quan ni els intercanvis, ni les transaccions econòmiques ni el retrobament col·lectiu eren tan fàcils com avui. Aquesta pregunta sol ésser plantejada, d'una o altra forma, en el Pregó de les Fires, en el decurs d'algun altre acte cultural durant aquestes setmanes i a través de les nombroses col·laboracions escrites a la premsa. I cada any, d'una o altra forma, apareix la resposta, les respostes, variades, complementàries i enriquidores.

Sembla necessari, però, insistir en un aspecte global i integrador, que podria incloure tots els altres: el sentit de les Fires, avui, és el de propiciar, amb goig, esperança i decisió, un projecte integral per al Lluçmajor de l'any 2000. Aquest projecte hauria de contemplar, sense ingenuïtat i amb pluralitat de perspectives, els aspectes culturals, econòmics, socials i polítics, i hauria de tenir ben presents les característiques, interessos, possibilitats i recursos dels diversos sectors lluçmajorers en el context ampli, on tot es mou: vida municipal, joventut, tercera edat, món laboral i familiar, cultura, patrimoni, educació, oci, economia (indústria, turisme, agricultura, comerç, etc.), salut pública, solidaritat social, etc. etc.

Gens fàcil resultarà tot això, però és absolutament necessari. Gens fàcil, perquè posar d'acord molts grups sempre ha estat conflictiu i costós; absolutament necessari, perquè mai no pot créixer ni desenvolupar-se una col·lectivitat que no tenguí projecte.

El pregoner d'enguany ens proposà una reflexió sobre Lluçmajor com a terra de llibertats. Podem completar-la somniant i lluitant, al mateix temps, perquè Lluçmajor tenguí un autèntic projecte de futur, millor dit, perquè Lluçmajor sigui un autèntic projecte de futur.

Molts d'anys i bona fermança per a tots!!

Plenari de l'Ajuntament

El "culebrón" d'Aquacity va durar més de dues hores

Arnau Tomàs

La moció presentada pel cessat Joaquín Rabasco sobre la seva actuació quan ocupava la presidència de la comissió d'Urbanisme, va ser llegida i comentada per ell mateix en més de dues hores de durada, la qual cosa va posar a prova la paciència no tan sols del batle Gaspar Oliver, sinó la de tots els membres del Consistori i el públic que omplia completament la sala de sessions de l'Ajuntament.

Rabasco, en el decurs del seu parlament, va manifestar que no va ser cessat pel batle, sinó que fou ell qui va dimitir, forçat per la sèrie d'irregularitats urbanístiques que volgué resoldre durant el seu mandat i no li va ser possible. També va afegir que el tema d'Aquacity no ha estat només el detonant de la seva dimissió, ja que en molts assumptes urbanístics "mai no se'm va consultar per res", sobre les (segons ell) irregularitats d'Aquacity va basar tot el parlament dient que va intentar, sense aconseguir-ho, solventar-les, les quals varen començar el 1980 i que són unes il·legalitats que va des de la connexió de les aigües residuals a la depuradora de s'Arenal fins a la construcció i instal·lació d'un restaurant-espectacle, realitzat sense el permís pertinent, "i quan es va demanar ja es trobava en funcionament".

El batle, en la seva rèplica, va dir a Rabasco que no va dimitir, sinó que fou ell qui el va cessar com a responsable d'Urbanisme, per haver perdut la seva confiança. Sobre Aquacity, que ha estat el detonant d'aquest "culebrón" polític municipal, Oliver va manifestar que es varen realitzar les obres i reformes en la més estricta legalitat, amb el permís corresponent, avalat pels informes tècnics favorables i que Rabasco l'únic que ha fet en aquest tema ha estat posar traves a la legalització de les al·ludides instal·lacions d'Aquacity, des del 91 al 94. "Per què, senyor Rabasco?".

El portantveu del grup socialista, Tomàs Garcias, tot i que va explicar que en alguns casos Rabasco pot tenir raó, en conjunt li va censurar severament la seva gestió, tot dient que si no estava conforme amb l'actuació de Gaspar Oliver ho havia d'haver manifestat des d'un principi. "El que és cert -digué T. Garcias- és que la vostra actuació en front d'Urbanisme ha estat nul·la, deixant sense acabar obres molt importants com la Ronda Ponent, i ara la medalla de la seva finalització se la penjarà el PP".

Sobre el tema d'Aquacity el regidor socialista va afegir que és un complex que dona treball a moltes persones i no entenia la severitat i la fòbia de Rabasco cap a aquestes instal·lacions, tot i que la va insinuar amb aquest interrogant: "És veritat que ASI deu a Aquacity un milió de pessetes per un dinar de propaganda política?" a la qual cosa va contestar Rabasco: "ASI no deu un cèntim a

Aquacity".

L'oposició del PSOE també va presentar en aquest Plenari maratonià dues mocions. Una sobre l'ajut a Ruanda, que no va ser aprovada, i una altra sobre els esdeveniments succeïts a les passades festes de Sant Cristòfol, a s'Arenal, on, segons sembla, un membre d'ASI va intentar suspendre la festa folklòrica i després de llegir una carta de la presidenta de l'Associació de veïns de la zona protestant per aquest fet, T. Garcias va demanar la dimissió del batle pedani de s'Arenal, Sr. Ferré, per no saber qui va ser l'autor de la pressumpta suspensió de la festa esmentada.

Altres temes

-Aprovació, convalidació i conversió de despeses per uns 40 milions. Rabasco es va oposar pel que fa a la contractació d'una empresa per tenir cura dels parcs i jardins, a la qual cosa va contestar el regidor Lluc Tomàs explicant que aquesta ja no figura a la nòmina del Consistori i que es va contractar gent sense feina. T. Garcias va explicar que una convalidació de 40 milions li sembla excessiva, però que l'aprovaven perquè "aquesta gent ha de cobrar".

-Aplicació de contribucions especials per a l'execució de voravies a la urbanització de Bellavista i l'ordenança fiscal reguladora d'aquestes contribucions especials.

-Ratificar la destitució dels càrrecs a Joaquín Rabasco Ferreira.

-Ratificar el nomenament del regidor Sr. Barceló Adrover com a tinent de batle i membre de la comissió de Govern.

-Ratificar l'assignació a comissions informatives i designació del portantveu del grup mixt en la persona de Francisco Ferré.

-Aprovació de la rectificació de l'inventari de béns de l'Ajuntament.

-Aprovació inicial de la modificació de l'ordenança municipal del servei d'autotaxis.

-Aprovació del plec de clàusules per a la contractació, pel sistema de subhasta, de les obres de l'ampliació del cementiri en la seva primera fase, i l'obertura del procediment d'adjudicació.

EXPOSICIÓ, VENDA I REPARACIÓ

pou

MOTOS, CICLOMOTORS, BICICLETES I PATINS EN LÍNIA

LA TEVA PRIMERA MTB DES DELS 3 ANYS

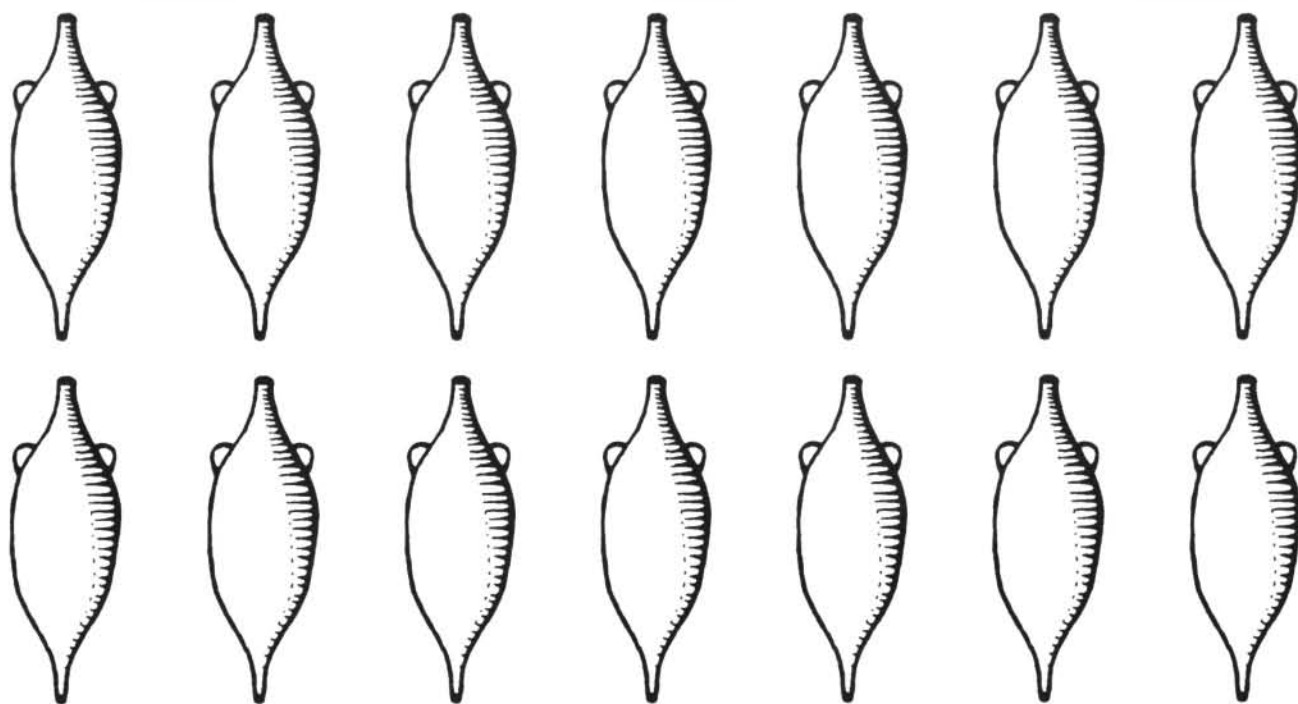
UNA ÀMPLIA GAMMA DE BICICLETES A PREUS EXTRAORDINARIS

N'HI HA UNA A LA TEVA MESURA

VENDA D'ACCESSORIS PER A MOTOS I BICICLETES

C. MUSIC JOAN XAMENA, 16

LLUCMAJOR

BONES FIRES

C. de Sa Font, 8 • Tel. 66 18 16 (Llucmajor)

Ajuda a Ruanda

Amb aquest lema, el dissabte dia 17 del passat mes de setembre, des de les 8 a les 22 h., es va celebrar a Lluçmajor un dia d'Ajuda a Ruanda, sota l'organització del grup "Amics Ràdio Lluçmajor".

Hi va col·laborar l'Ajuntament posant el cadafal a plaça i va ser tot un èxit de participació voluntat, segons paraules dels mateixos organitzadors. La quantitat recaptada encara no es pot fer oficial però es creu que es tracta d'una respectable xifra, destinada a Médicos del Mundo per ajudar aquell país del Tercer Món que actualment és a punt de desaparèixer.

Ara, en temps de Fires, el grup "Amics Ràdio Lluçmajor" ha muntat una antena a l'església i dona informació, a nivell turístic, dels actes, serveis i monuments d'interès de la nostra ciutat. Aquesta informació serà coberta durant 10 hores diàries.

Foto: C. Julià.

Noces de plata del Club J.J.

Amb el lema "El Club J.J. és nostre i dels nostres fills", el Club de Joves de Lluçmajor fundat el 1967 i que va realitzar una sèrie d'activitats fins a la primera dels anys 80, ha organitzat una sèrie d'actes per commemorar les noces de plata del Club i per intentar de reunir un bon nombre dels que foren socis en la seva joventut.

El fundador, Agustí Solivellas, ha enviat un milenar de cartes amb la finalitat a tornar-se a reunir tots "en aquell esperit juvenil per reforçar els llaços de tan bona amistat".

Els actes commemoratius programats són els següents:

Del 15 al 17 d'octubre: Exposició de fotografies retrospectives del que fou Club J.J. Lluçmajor.

El 28 d'octubre a les 19 h. a l'església de Sant Bonaventura, missa en sufragi dels socis difunts, oficiada per Josep Cabrinetti.

El 29 d'octubre a les 21'30 h. Sopar de companyonia al Restaurant "Els Pins" de l'Aquacity a s'Arenal.

Premi ADEBA per a Maria A. Noguera

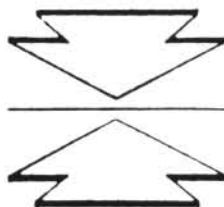
En el XIV Certamen Anual de l'Associació de Belles Arts (ADEBA), a Palma, la pintora lluçmajorera Maria A. Noguera Barceló ha resultat guardonada amb el 1r premi de dibuix. Aquest dibuix representa un dia de mercat a Lluçmajor amb l'Ajuntament, al fons.

L'entrega del premi es concedirà aquest mes d'octubre en el decurs d'un sopar a un conegut restaurant de Palma, on assistiran personalitats vinculades en el món de l'art.

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

**CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES**

**OBERT DILLUNS I DIJOURS
de 17 a 21 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)**

CENTRE OFTÀLMIC

Dra. Cristina Bofill

**CITA PREVIA
Tel. 66 22 82
Dilluns i Dijous
de 17 a 20 hs.**

Calendari d'excursions del Grup de Muntanyisme

El Grup Muntanyisme Llucmajor, amb el lema "Qüestió de cames" ha començat la temporada d'excursions 94-95, organitzant-ne una cada mes igual que la temporada passada. La primera, del mes de setembre, va esser, "La volta del general" de Valldemossa a Banyalbufar.

Les següents seran:

Octubre: Castell d'Alaró.

Novembre: pas de s'Heura, del Port de Sóller a Sóller.

Desembre, Puig Tomir Gener, Camí dels Cingles, pel coster nord del Puig Major

Febrer, Volta del Puig Roig

Març, l'Ofre i el barranc de Biniaraix

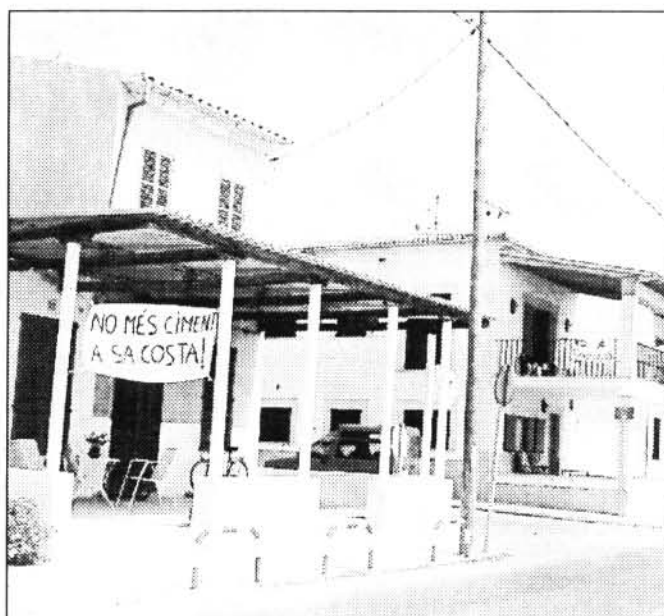
Abril, Coanegra i l'Avenç de son Pou

Maig, sa Costera

Juny, Castell del Rei.

Cada mes, als mostradors del poble, podreu veure cartells on s'anunciarà el dia de partida, i si voleu més informació de les activitats d'aquest grup (escalada, espeleologia...) podeu anar a les reunions que cada dijous el vespre fan a la seva seu social a la "Cafeteria San Francisco" del carrer de Sant Francesc.

Els veïns de s'Estanyol no donen la batalla per perduda

L'Associació de veïns de s'Estanyol ha obert la que podria ser l'última batalla per presservar el paisatge de la zona i evitar la construcció d'un gran port esportiu que, segons afirmen, comportarà la "massificació de l'àrea". Aquesta campanya tindrà el seu moment fort durant les fires de Llucmajor: els veïns ja han decidit muntar una paradeta informativa i han sol·licitat l'ajuda d'associacions ecologistes i partits polítics.

Antoni Llompart.

L'associació de veïns de s'Estanyol ha crescut en nombre de socis arran de la polèmica en torn de l'ampliació del moll i ha elegit un nou president, Josep Buades, significat per la seva oposició al projecte d'ampliació.

De moment, els veïns han decidit intensificar la seva campanya contra l'ampliació del club nàutic: les pancartes amb el lema "no a s'ampliació" ja s'han extès fora de les cases de s'Estanyol, per tanques i parets d'arreu del terme. A més, la polèmica s'ha mantingut viva a les pàgines de la premsa insular i, des d'aquesta plataforma, s'ha demanat l'adhesió a la campanya de partits polítics de l'oposició (com PSOE i PSM) i d'entitats ecologistes com el GOB o Greenpeace.

Massa tard?

La pregunta que queda enlaire és si

serà possible aturar les obres del club nàutic estanyoler. Fonts del Parlament balear consultades per aquesta redacció han assenyalat que, des del punt de vista legal, poca cosa o res es pot fer ja. En qualsevol cas, sembla que una paralització del projecte atemptaria contra uns drets ja consolidats i contra unes vendes ja fetes i que, per tant, comportaria unes indemnitzacions de certa entitat.

Tammateix, en tot aquest afer no és gens negligible l'actitud obscurantista de l'ajuntament de Llucmajor.

Un primer projecte, presentat a la casa de la Vila l'any 1990, durant el mandat del socialista Joan Monserrat, va aturar-se només després que una campanya informativa del PSM conscienciés alguns ciutadans estanyolers que pogueren pressionar els regidors del PP i d'altres grups de la majoritària oposició. Els socialistes ja havien avançat el seu vot en contra i, finalment, davant la previsible desfeta, va ser el club nàutic mateix qui retirà la proposta.

Aleshores, el portaveu del PP, Mateu Monserrat, va manifestar per escrit en aqueixa mateixa revista que el seu grup, en la qüestió del club nàutic, hauria estat partidari d'una solució de consens que satisfés totes les parts: clubs, veïnats, entitats, partit i ajuntament.

Dos anys després, el 1992, l'Ajuntament, controlat per PP i ASI, aprovava l'ampliació del port esportiu de s'Estanyol sigil·losament i sense cap iniciativa d'informació ni debat públic. L'airada resposta dels veïnats que s'hi oposaven i d'entitats com el GOB o aqueixa mateixa revista, l'aportació de veus científicament solvents que alçaren la seva veu contra el projecte... no varen esser tengudes en compte ni pel Govern balear, ni per la comissió d'urbanisme ni per la prefectura de costes. El consens que l'any 1990 reclamava el PP ha estat el consens del silenci i de la indefensió.

S'Arenal

Un regal de Fires a sis mesos vista

Tomeu Sbert Barceló

-En plena etapa de Fires, el batle G. Oliver ha confirmat que al proper mes de maig la zona turística arenalera comptarà amb la tan esperada i, creiem que necessària, oficina d'informació turística. De moment, la indústria hotelera és la més important i de més expansió del terme llucmajorer.

Segons Jordi Mulet, regidor de Turisme aquesta oficina ha de donar la màxima informació de tot el que el visitant demani, ha de resoldre, en la mesura de les possibilitats que tenguí, qualsevol problema que presenti el turista de qualsevol nacionalitat. Atendre i potenciar el turisme que arribi a la nostra zona i aprofitar qualsevol circumstància per acudir a promocionar-la, tant dins el país com a l'estranger.

El motiu del retràs va ser, d'una banda l'enderrocament de l'edifici situat a primera línia devora el Club Nàutic, per ordre de Prefectura de Costes i la manca de pressupost a més d'altres dificultats. La primera oficina d'aquestes característiques es va establir l'any 1905 a Palma, al Passeig del Born, sota la tutela del Foment de Turisme de Mallorca.

A Llucmajor, dia 17 de juliol de 1991, l'actual legislatura municipal, reunida per primera vegada la Comissió de Turisme, el primer punt a debatre va ser el funcionament d'aquest servei, amb l'assistència de Jordi Mulet, els regidors Puigserver, Rabasco, Valenzuela, Ferré, Mateu Monserrat, Morales i la secretària Enriqueta Mas.

Acte benèfic

-Un acte benèfic organitzat per la lluita contra el càncer va tenir lloc al restaurant "Es Pins" de l'Aquacity arenaler, amb l'assistència del president del Govern balear, G. Cañellas juntament amb el batle de Llucmajor, i altres membres de l'equip de govern municipal. Actuaren Jaume Sureda i Nino Azorín, entre d'altres i l'acte va

acabar amb parlaments de la coordinadora Cati Mestres i del president G. Cañellas.

Actual Junta de l'Associació d'Hotelers

-La junta directiva coordinadora de l'Associació d'Hotelers s'Arenal-Platja de Palma i Ca'n Pastilla actualment es troba constituïda d'aquesta manera:

J. Oliver, president. B. Xamena, M. Vidal, Ll. Rado, M. Amengual i A. Vázquez, Vice-presidents, A. Ribas, tresorer, P. Canals, secretari. Els vocals són J. Clar, J. Escalona, M. Fullana, P. Garcia, J. Gutiérrez, J. Llompарт, P. Orell, P. Ramon, J. Vidal, K. Isern, M. Coll i J. Rolando.

B. Sbert Nicolau i F. de las Heras són col.laboradors i B. Martí i M. Cantallops, gerents. Aquesta associació es va fundar el 76 i n'han estat presidents Josep Forteza-Rei, Bartomeu Xamena i l'actual Josep Oliver.

Una important reunió

-Tots els hotelers de la zona de s'Arenal de Llucmajor es varen reunir amb el batle G. Oliver, acompanyat dels regidors Ferré i Mulet. Es varen tractar els problemes que afecten el nostre turisme, i s'enfocà el tema per tal de millorar tots els aspectes possibles.

Es va parlar de l'oficina d'informació, de la possible creació d'una nova oficina temporal per a la zona de son Verí, la creació d'un logotip de la zona, més repartiments de fulls informatius, millor preparació del personal per afrontar de ple la problemàtica trista i deplorable de trilers, venedors ambulants i clavelleres, vigilància intensificada, possibilitat de destacar una dotació continuada de bombers a s'Arenal, més contenidors, etc...

Escola a Badia Gran

-Entre la col.laboració de l'Ajunta-

Jordi Mulet Dezcallar, regidor de turisme
(Foto: T. Sbert)

ment de Llucmajor i el MEC a més de la gent de Badia Gran i de Badia Blava, s'ha fet possible l'escola pública de Badia Gran. Aquesta escola, que s'anomenarà "Bahía's" tindrà tres unitats, una de preescolar per a nins i nines de 4 i 5 anys i dues per als dos primers cursos d'ensenyament primari. La nova directora és María Jiménez i de bon començament albergarà devers 75 alumnes.

Notícies breus

-L'atleta arenaler David Ordóñez ha estat becat per la Blume i ja es troba a Madrid, preparant-se.

-Damià Sastre continua endavant amb un dels més importants projectes lleters a Mallorca.

-L'il.lustre escriptor Joan Llabrés es troba ingressat en una clínica de Palma. Ha publicat 17 llibres i és el fundador del museu de la Porciúncula.

-La U.D. Arenal de futbol ha començat la nova temporada amb uns resultats bastant desfavorables. Li presideix J. Vicens López i entrenen Ogazón i Socies.

AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR

FIRES 1994

448ª EDICIÓ (1546 - 1884)

DIUMENGE DIA 16 D'OCTUBRE
DARRERA FIRA

EXPOSICIONS:

- XV Mostra llucmajorera d'artesanía
- XXI Concurs provincial de bestiar oví
- Exposició canina de totes les races
- Exposició de cotxes
- Exposició de maquinària industrial
- Exposició de cotxes antics
- Exposicions artístiques
- Exposicions firals de tota classe d'articles i productes
- El noble art de la falconeria
- III Mostra de sementals
- Mostra de races autòctones

DILLUNS DIA 17 D'OCTUBRE
FIRO

Participació del cos de la Guàrdia Civil amb motiu del 150^è aniversari de la seva fundació. Exhibicions de les 10'30 a les 13'30 hores al recinte firal

ESCOMESA

Enguany, com antany, la ciutat de Lluçmajor es disposa a celebrar la 448ª edició de les seves ancestrals fires

Durant quasi cinc centúries el poble llucmajorer ha celebrat la fira amb il·lusió i entusiasme creixents, i la vol compartir amb la resta de l'illa. Per això, i sempre fidels a tan noble tradició, em plau de llançar una sincera i cordial convidada a tot Mallorca perquè, tots junts, participem i compartim una jornada firal plena d'animació i joia, amb l'afegit de la millor acollida per la innata hospitalitat del nostre poble.

A tots els llucmajorers i visitants, salut i bona fermança.

Benvinguts siau a la Fira!

Molts d'anys!

El Batle

Com cada any hem anat a conversar amb l'encarregat d'obrir les fires de Llucmajor, però aquesta vegada ho hem fet abans del dissabte de Sant Miquel, per tant no podem explicar l'acte solemne de l'Ajuntament però podem oferir una idea del contingut del pregó que duu el títol de *Llucmajor, terra de llibertats*, i presentar-vos el senyor Romà Piña Homs.

Romà Piña Homs va néixer a Palma l'any 1937, es llicencià en Dret per la Universitat de Barcelona, l'any 1960, universitat en la qual també es doctorà amb la tesi *El Gran i General Consell de Mallorca*, obra editada l'any 1977.

A partir de l'any 63 ingressà en el cos tècnic d'administració general de l'Ajuntament de Palma i va ser destinat al departament de Cultura. Compaginà les activitats administratives amb les docents i des de l'any 1969, com a Secretari general del Patronat d'Estudis universitaris de Balears, participà intensament en les accions prèvies a la reinstauració de la universitat a les illes i publicà *La Universidad Balear entre la realidad y el mito* (1972).

Aquest mateix any, en iniciar-se a les Balears els estudis univesitaris s'integrà com a professor d'Història del Dret i de les Institucions, l'any 1987 va aprovar les oposicions de catedràtic i actualment és el director del Departament de Dret Públic de la **Universitat de les Illes Balears**.

Participà també com a col·laborador en importants empreses culturals, com **La Gran Enciclopèdia Catalana** i la **Història de Mallorca** coordinada per Mascaró Pasarius. És membre de diverses acadèmies, col·labora a revistes i periòdics i participa a congressos científics.

Fruit del seu treball d'investigació sobretot de les institucions de dret públic de l'antic Regne de Mallorca, ha publicat: *Mallorca bajo el siglo de las luces*, *Asamblea del Reino de Mallorca*, *La participación de Mallorca a les Corts Catalanes*, *Els reis de la Casa de Mallorca*, *La reincorporació de Menorca a la Corona Española*, *Alfonso el Sabio y Ramón Llull*, *La lluita per l'autonomia a les Balears*, *El Consolat de Mar*, *La creación del Derecho en el reino de Mallorca*. També s'ha interessat per l'estudi del món americà i la seva vinculació amb Mallorca. Ha treballat a universitats americanes, fent treballs i conferències: Berkeley, Mèxic,

Coneguem el pregoner de les fires d'enguany

Foto: C. Julià

Texas, Argentina i ha escrit sobre aquest tema: *Catalanes y mallorquines en la fundación de California*, *La debatuda exclusió catalano-aragonesa de la conquesta d'Amèrica*, per encàrrec de la Generalitat de Catalunya.

Normalment els pregoners de les fires de Llucmajor, si no són llucmajorers, tenen una relació amb la nostra ciutat. En aquest cas la relació és llunyana. Un avantpassat del pregoner, de la nissaga dels Homs, escultors, és l'autor del retaule de Sant Roc de l'església de Sant Bonaventura. També una avantpassada seva, casada amb un Homs era Caldés de llinatge i a Llucmajor n'hi ha molts. Romà Piña diu que si no té avantpassats llucmajorers li agradaria tenir-ne.

Després de tot aquest preludi inten-tarem aproximar-nos al pregó de les fires d'enguany.

Segons Romà Piña els pregons que s'han fet a Llucmajor són autèntiques lliçons magistrals i el seu no té aquesta intenció, per a ell fer un pregó és dir en veu alta el missatge de la festa, el sentit alegre. El pregoner, des de la seva perspectiva forana, ha volgut aproximar-se al que significa l'esperit col·lectiu de Llucmajor. Com a Historiador i Jurista el que més li crida l'atenció és el llucmajorer com a gran lluitador per les llibertats, com a creient vol remar-

car que les fires s'obren amb la festa de Sant Miquel, príncep de les milícies celestials que representa la lluita de l'esperit del Bé cap a la llibertat enfront l'esperit del Mal. D'aquesta manera Sant Miquel es converteix en el fil conductor que ens permet una aproximació a l'esperit del poble de Llucmajor, per això podem dir que Llucmajor, pel fet de ser un poble d'homes lliure, agafa Sant Miquel com a símbol de la llibertat.

La història de Llucmajor és plena d'exemple que refermen aquesta idea de poble lluitador: forans i ciutadans, Germanies, enfrontament amb en Pere Catlar al segle XV... són esdeveniments que demostren que els llucmajorers no volien tenir una servitud de tipus senyorial. Per altra banda Llucmajor és un poble molt culte que compta amb una extensa nòmina d'homes que han treballat amb el cervell i un poble que lluita amb el cap és un poble culte que estima les seves coses, la seva història, el seu llegat artístic. Podem afegir que Llucmajor no s'ha aturat mai davant l'adversitat, ha tingut moments difícils des del punt de vista econòmic, d'haver de reinventar la seva vida i mai no s'ha enfonsat. Aquesta capacitat de subsistència d'un llucmajorer agrícola d'un llucmajorer que lluita per una indústria sabatera o d'un llucmajorer que es dedica al turisme ha fet que s'hagin pogut superar les dificultats. Tal vegada el Crist de l'Esperança ha estat el símbol de la tenacitat dels llucmajorers.

També hem de fer esment al costat negatiu del llucmajorer, seria un mal pregoner si només em dedicàs a resaltar les qualitats d'aquest poble, afirma Romà Piña que creu que el llucmajorer és individualista i una mica desconfiat i això li dóna una actitud conservadora de pensar que tot allò que ve de fora o és nou pot ser preocupant i negatiu. Aquestes qualitats i defectes, de vegades contradictoris, creen un esperit de lluita entre els mateixos llucmajorers, d'enfrontaments civils. Si pensam en l'etimologia del topònim **Llucmajor** podem acabar dient que dins un bosc sagrat podem trobar àngels, podem trobar fades, però no tots els àngels ni totes les fades són bons. Per al pregoner el seu discurs és un apropament amable i sentimental a Llucmajor.

F. Capellà
M. Pou

SYP

VOS DESITJA UNES BONES FIRES

Si vols voleu fer una bona fermança,
aprofitau les nostres ofertes
per al vostre dinar de Fires.

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/ Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

JOIERIA
PLATERIA

OBJECTES DE REGAL

RELOTGERIA
REPARACIONS

SA FONT

BONES FIRES!

C/. Font, 5 (Llucmajor)

Tel. 66 14 17

El batle ens parla de fires

Hem millorat la Mostra Lluçmajorera

Foto: C. Julià

-Com valoreu l'evolució de les fires des de la vostra batlia?

-Quan entrà a governar el PP vàrem pensar potenciar les Fires i sobretot dos punts importants que es referien a la Mostra Lluçmajorera i al Firó.

La Mostra, tot i que sempre es pot fer millor, creiem que l'hem millorada augmentant el nombre d'expositors i posant-la dins un entorn millor

amb la instal·lació de la carpa.

Quant al Firó, record que quan era al·lot no només existia aquell dia sinó que també hi havia el Refiró. El Firó es comença a potenciar, no dins la nostra legislatura sinó quan es va posar com a festa local. Nosaltres hem procurat organitzar cada any una sèrie d'actes que el facin interessant i que atregui el major nombre de visitants possible. Enguany hem or-

ganitzat, juntament amb la Guàrdia civil, una exhibició del que són capços de fer els cans ensenyats per a la localització de droga i d'explosius. D'aquesta manera també se celebrarà el 150 aniversari de la fundació de la Guàrdia civil.

-Aquestes Fires, s'ha d'inaugurar el Polígon industrial. Quina valoració feieu de l'obra i quin futur li augurau?

-Consider que va ser un encert poder fer el conveni amb GESTUR BALEAR, que ha estat el que ha finançat les obres. L'Ajuntament només hi ha posat els terrenys i a canvi d'això es queda el 27 % dels solars. La seva adequació s'ha allargat més que no s'esperava a causa de la duresa del terreny, però no ens ha costat més doblers i pens que l'obra és molt ben feta.

El Polígon s'omplirà d'empreses

Pel que fa al seu futur, opín que és bo perquè té bones comunicacions, el seu preu és molt raonable, quasi puc dir que és el més barat que hi ha en sòl industrial si no és de Conselleria per a promoció industrial i per captar alguna nova indústria. El fet que no es pugui especular amb els solars és el que fa que no estigui totalment venut, però pens que és millor així i que els compradors hi cons-

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

trueixin la seva indústria i no que estigui totalment venut però que no s'hi edifiqui. Ja hi ha llicències demanades per a la construcció de naus i crec que aviat amb la reactivació de l'economia el Polígon s'omplirà d'empreses.

-Quin és, segons el vostre punt de vista, la principal problemàtica del poble de Llucmajor?

-No crec que Llucmajor tenguí una sola problemàtica, crec que en té moltes. Una d'elles, per ventura la principal, és la manca de capital per al finançament. Aquesta problemàtica no és exclusiva del poble de Llucmajor sinó de totes les corporacions locals.

Les urbanitzacions estan mal comunicades

Les mancances que té el nostre municipi bàsicament són d'infraestructura. Llucmajor és un poble que no creix i l'activitat econòmica que hi creix és la comercial, no industrial. Tenim una costa que ens creix molt amb la problemàtica de convivència entre la gent que hi viu o hi passa l'estiu, i els turistes. També tenim el greu problema de les males comunicacions entre algunes urbanitzacions costaneres i el nucli urbà de Llucmajor. Tothom que viu a la costa té tirada cap a Palma perquè té les comunicacions millors. És significatiu que els residents a cala Pi, quan demanen que se'ls millori el camí es refereixen al tros que va de la sortida de la urbanització fins a la rotonda que l'uneix amb la carretera militar, i no

que s'arregli tot el camí de ca's Busso.

Les urbanitzacions de "El Dorado" i les Badies tenen com a comunicació amb el poble el camí de sa Torre i, per això, si un ha de venir a Llucmajor sol volar per s'Arenal. Això és molt negatiu per al nostre poble perquè la gent té més tirada cap a Palma o a ses Cadenes perquè a s'Arenal tampoc no hi ha serveis, com puguin ser grans tallers de cotxes, fusters, ferrers, etc.

Per això és que nosaltres estam treballant per fer la infraestructura necessària que comunicui el nostre poble amb els altres nuclis de població del municipi i al mateix temps dotar els altres nuclis dels serveis mínims, com és el d'assistència mèdica. A Badia Gran s'han obert uns pavellons escolars per donar cabuda als nins de la zona fins als set anys, tot esperant que els altres anys s'incrementi l'oferta de places amb la construcció per part del MEC d'un col·legi complet als terrenys que té l'Ajuntament destinats a construccions escolars.

-I quin és el principal objectiu aconseguit durant la vostra batlia?

-Tal vegada deu ser l'ampliació del camí de sa Torre, que amb el nou pla de carreteres passarà a ser competència del Consell Insular, i que per tant podria solucionar-ho sense que el poble hagués de pagar els 180 milions que ha de costar. Crec que és important el tema de la perllongació de la ronda que enllaci la de Ponent amb el camí d'Algaida sense passar pel poble. S'ha pogut arribar al con-

veni d'entregar-ho a la Conselleria d'Obres Públiques i que la faci aquesta. També farem una rotonda a la ronda Carles Vè entre la benzinera i el restaurant "Tropical (les expropiacions ja s'han realitzat) per tal que hi hagi major fluïdesa de trànsit que ve de s'Estanyol, sobretot els caps de setmana. Totes aquestes coses, tot i que no les faci l'Ajuntament, és ell qui les ha aconseguit i amb els doblers que s'estalviarà podrà realitzar altres obres.

Estic satisfet del Polígon industrial, la bassa reguladora que permet que no es tirin les aigües sobreres a l'avenc del camí de s'Àguila i que s'hagi aconseguit el local de la Tercera edat dins el poble i no al parc de bombers amb el perill que representaria, sobretot per a la gent gran, en haver de travessar la ronda.

Ja tenim PAC

He pogut aconseguir el PAC, un centre amb assistència sanitària permanent i ja amoblen el local de la Tercera Edat de s'Arenal i també ja s'ha adjudicat el projecte de tancaament, interior i exterior, de la guarderia municipal. Això significa que el febrer o març de l'any vinent es podrà inaugurar.

-Voleu afegir alguna altra cosa?

-No, tan sols desitjar a tothom unes bones Fires i demanar que contribueixin a fer les millors amb la presència de tots, tant el dia de la Darrera Fira com el del Firó.

Ignasi Barceló.

La Palmera

DETERGENTS I DEPURACIONS D'AIGUA

Historiador Terrasa, 37

Teléfono 66 04 69

LLUCHMAYOR - Mallorca

Lluc Tomàs. Regidor d'Hisenda

-Com valorau l'evolució de les Fires des de la vostra regidoria?

-Entenc que les Fires evolucionen cap a l'objectiu que ens vàrem fixar l'any 91, que fossin una finestra oberta, i, al mateix temps, viva, de la realitat de Llucmajor, tot mostrant els nostres valors culturals, econòmics i socials.

Important és destacar el potencial de les iniciatives dels nostres empresaris i el volum de negoci que pot generar la fira als expositors de fora del nostre terme, així com l'oferta cultural que any rera any ve aportant la fira.

Per una altra part, s'havia d'aprofitar el tradicional potencial que té la darrera Fira a efectes de convocatòria popular: la massiva afluència de públic de tots els indrets a les darres edicions, juntament amb les opinions constructives que molta gent ens ha fet arribar, indiquen que s'ha complert l'objectiu inicialment marcat.

La regidora d'Hisenda contempla la fira des de la fredor dels números, essent la seva voluntat que el pressupost sigui el menor possible, aprofitant al màxim les inversions fetes els anys anteriors i fent de la imaginació la consigna a desenvolupar.

-Quina és la seva tasca (individual o compartida en l'organització de la fira?

-La meua tasca es redueix a col.laborar amb la regidora d'Indústria tot aportant la meua experiència i treball a la Mostra Llucmajorera perquè aquesta sigui el màxim de representativa de l'activitat econòmica del municipi a nivell de petites i mitjanes empreses.

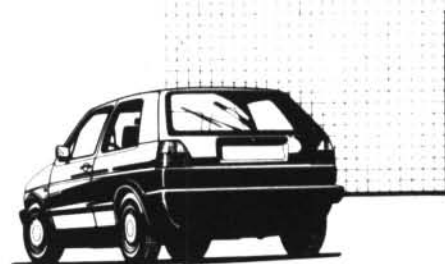
Col.labor amb el muntatge i recollida d'estris i de ma-

quinària mitjançant la meua experiència acumulada durant trenta anys de recerca i d'investigacions a la indústria llucmajorera.

El motiu que ens va animar a organitzar aquesta mostra de maquinària té un doble vessant. Primer, mostrar a les generacions actuals els resultats dins el camp de la construcció de maquinària i útils de transport i agrícoles durant els segles XIX i XX, o, dit d'una altra manera, a partir de la Revolució Industrial del segle passat, amb els exemples més significatius que poguem trobar a Mallorca. Segona, mostrar als joves que el camí de futur es troba en gran part en la creació de l'auto-ocupació, com ho demostra el que s'ha realitzat fins ara pels qui ens precedeixen en el temps.

I. Barceló
Foto: C. Julià

**PEDRO
CANTALLOPS
LLADO**

PINTURES AUTOMÒBILS

**Plaça Pare Bartomeu Salvà, nº 4
Telèf. 12 00 70 (Llucmajor)**

**SERVEI D'AIGUA A DOMICILI
CISTERNES DE VARIES CAPACITATS
MOTOR ELEVADOR D'AIGUA
AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA
CAMIONS GRUA**

TRANSPORTS MANRESA

Nº Sanitari: 2700319 - PM

POU PROPI

Servei a Llucmajor i S' Arenal

C/ L'Estrella, 13

Tel. 66 06 40

LLUCMAJOR

LLUCMAJOR

de pinte en ample

Vos desitja unes Bones Fires

Mateu Monserrat, regidor de Cultura

-Com valorau l'evolució de les Fires des de la vostra regidoria?

-Jo la valor positivament puix que basta dir que l'any passat aconseguírem el rècord de concurrència i de visitants, fet que demostra que la cosa va en part creixent. És veritat que no s'ha de descuidar i que cal tenir esment a millorar sempre, i si el temps ens és favorable fins i tot creim poder superar el rècord de l'any passat.

-Quines han estat les tasques més dificultoses?

-Les tasques no resulten dificultoses si hi ha coordinació entre els diferents elements que hi concorren. Tal volta el més laboriós sigui la distribució programàtica, tenir esment dels dies i els horaris que no organitzar actes al mateix temps.

Pel que fa a la fira en general i atesa l'amplitud que actualment ha aconseguit, el muntatge de la carpa i les altres instal·lacions, com també la col·locació dels expositors de maquinària i cotxes demana una planificació ben estudiada.

Quant als actes culturals, recreatius i esportius, també és necessària, a més d'una selecció, una distribució adient.

Així que, en algunes ocasions, les tasques no resulten fàcils, però s'han de superar.

-S'ha seguit alguna línia per engrescar el jovent? És molt difícil engrescar-lo?

-El jovent sempre ha tingut idees pròpies i això és natural, a cada edat

les tenim. Però en el jovent això és especial ja que avui té un sentit de llibertat i d'alliberament i que generalment es mostra rebel a imposicions. És veritat que actualment no s'escatimen mitjans per a centres de la tercera edat, i això està molt bé. Però també estaria bé que es muntassin centres de joventut i que el jovent es pogués moure dins el seu ambient, organitzar-se i així poder col·laborar en les activitats locals.

A Llucmajor un centre cultural i un centre de joventut han estat i són objectius als quals sempre hem aspirat. Esperem que prompte es puguin aconseguir.

No obstant això, i concretament en aquestes fires, arriben algunes col·laboracions valuoses a través del Centre d'Informació Juvenil.

-Quins criteris se segueixen per participar en la mostra de pintura i en les exposicions en general?

-Cap criteri. Teniu present que es tracta de la fira i això comporta concurrència a mercat. S'hi ve amb la finalitat de vendre i per tant amb ànim de lucre, i així és lliure de venir-hi qui vulgui. I segur que els va bé, puix que enguany seran 34 les exposicions que es faran, i això prova que es fan bones vendes. Per tant, l'Ajuntament actualment no hi té res a veure, si bé en altres temps propicià i afavorí aquestes exposicions amb finalitat cultural i com a promoció de la fira.

Pel que fa referència a les altres exposicions i instal·lacions firals, sí que és l'Ajuntament que les munta i distribueix, però la concurrència és lliure, si hi ha petició prèvia.

-És cert el rumor que no us presentau a les properes eleccions?

-Bé, els rumors no deixen de ser rumors, que poden ser veritat o no. El que és cert és que això dependrà de dos: el partit i jo. Quant al partit puc dir que encara no s'ha plantejat aquesta qüestió, i pel que fa a mi, aquest estiu amb les festes i ara amb les fires ni tan sols he tingut temps de pensar-m'ho. Així que en el moment oportú ja vendrà la resolució.

Coloma Julià.

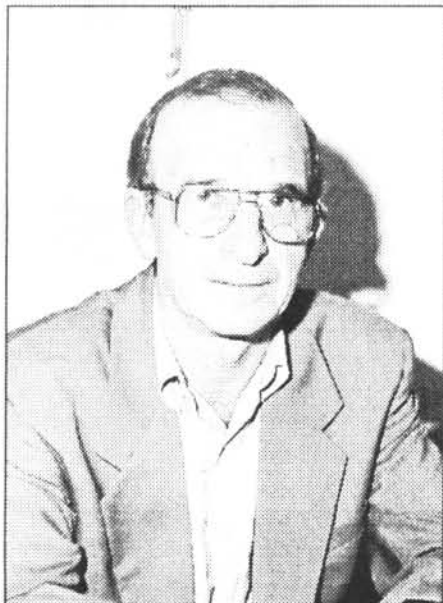
GANIVETERIA
Ordinas

CARTA DE MESTRE ARTESA
FABRICACIÓ PRÒPIA

FERRETERIA

Carrer d'es Vall, 128 - Telèfon 66 05 80
07620 - LLUCMAJOR - Mallorca

Joan Puigserver, President de la Comissió d'Indústria

-Com valoreu l'evolució de les Fires des de la vostra regidoria?

-Pel que fa a la comissió d'Indústria presidida per mi, puc assegurar que durant aquesta legislatura s'ha potenciat tot el tema de la maquinària agrícola, cotxes, camions... També he de remarcar l'augment dels artesans, que de cada any són més els que volen exposar. Basta dir que les peticions es

desborden i molts queden sense poder assistir a la fira per exposar.

-Una de les novetats en aquesta legislatura han estat les instal·lacions de la Carpa per a tots els fabricants del nostre terme, s'havia de canviar de sistema perquè les aules del col·legi no reuneixen les condicions idònies per realitzar una fira. El Consistori ha fet un gran esforç perquè si no s'hagués improvisat un altre tipus de marc Sa Mostra perdria categoria i hagués arribat a desaparèixer. Crec que ha estat un encert i, prova d'això, és que de cada any hi ha més expositors interessats a assistir.

Sincerament, crec que hem millorat molts aspectes i ens podem sentir orgullosos de tenir una de les fires més importants de Mallorca.

C. Font

Sebastià Artigues, regidor de Medi Ambient

-Com valoreu l'evolució de les Fires?

-Actualment, les Fires són difícils de superar. Nosaltres ens esforçam al màxim però queden poques idees noves.

Enguany com a novetat hi haurà la mostra d'animals autòctons amb cabres mallorquines, bísties, un bou i una vaca i, això encara no és segur, un ase i una somera.

Per altra banda es repetirà la Mostra del noble art de la falconeria i la III Mostra de Sementals.

-Aquestes mostres són econòmicament rendibles?

-No, però a la gent els agraden i és indubtable que fan Fira que és del que es tracta.

J. Font.

Maria Clara

Boutique

c/ Impremta n.1 (Pas d'en Quint)
Tel (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Servei de begudes i menjars de qualitat a preus raonables

Auda. Carles V. • Tel. 66 11 17

Miquel Manresa

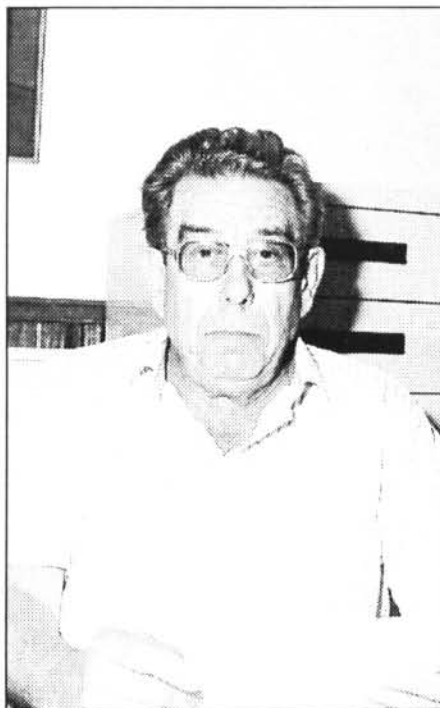
Organitzador de la "Mostra de cans"

En Miquel Manresa és ja un veterà en l'organització de les Fires a Lluçmajor. Fa més de vint anys que hi col·labora, realment des d'abans del primer consistori amb batle d'UCD, i amb aquesta, encara que no fos regidor, com que formava part del grup, ja ajudava i donava suport en les tasques que li eren més conegudes i així, fins fa devers tres anys que deixà la presidència de la Societat de Caçadors, ho feia en nom de la societat per col·laborar amb l'Ajuntament. Ara, realment fa 12 anys que és regidor i com a tal és president de la Comissió de Serveis Socials i a la Comissió d'Agricultura, de la qual és president en Toni Barceló, és el delegat de caça.

-Com valoreu l'evolució de les Fires des de la vostra Regidoria?

-Des de la Comissió de Serveis Socials i com a delegat de la Residència estic orgullós de col·laborar en la cessió de part del local i la cuina per la "Setmana Gastronòmica" que organitza l'O.C.B. de Lluçmajor i que de cada any ha tengut més èxit, per la qual cosa ens en congratulam.

Quant a l'organització dins la tercera edat he de dir que tenim cura de la Trobada que es fa el dia del Firó i que agrupa els majors de s'Arenal i Badiés, els quals convidam a venir a Lluçmajor amb autocars i els convidam a berenar de botifarons i a visitar les Fira i Mostra, amb la col·laboració

de diverses cases comercials.

-I des del vostre lloc dins la Regidoria d'Agricultura?

-És aquesta una labor que també m'agrada molt fer. Organitzar la Mostra de Cans de Raça. Vull dir que l'única obligació que hi ha per inscriure un ca o cussa és presentar la cartilla veterinària, no es paga cap quota d'inscripció. Sobretot aquests darrers anys ha evolucionat a millorar tant en quantitat d'inscripcions com en la qualitat dels animals presentats. L'any passat es presentaren cent-tren-

ta cans entre totes les races. Tenim preparats per entregar al 1r, 2n i 3r classificats d'unes quinze races diferents, uns trofeus de record de la Mostra; després de tots els animals participants se'n tria un, "Best in Show" que se'n duu el premi absolut.

Per aquesta Mostra tenim el suport de la Societat Canina de Balears, la qual ens proporciona els jutges, fins i tot un de rus, que ja vingué l'any passat i que segurament tornarà aquestes Fires. Un cop els jutges han preses les decisions s'entreguen els premis el mateix dia de la Darrera Fira.

L'any passat es va introduir una nova modalitat i que s'anirà repetint cada any, consistent en l'admissió al concurs de cans presentats per nins i nines. Això propícia més participació i s'ha de veure el gran interès que hi duen els petits en preparar els cans..., els renten, els desinsecticen, els pentinen i posen a punt perquè facin molta de planta. Ens agrada que els nins s'ho prenguin tan seriosament perquè de cada dia més aprenen a estimar els animals i així creixen amb aquesta sensibilitat que els fa més persones.

-Molts d'anys per Sant Miquel - que és la Primera Fira- i molts d'anys per la Darrera Fira que serà enguany el dia 16.

Guillem Oliver.

Foto: C. Julià

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

DEL MOTOR I DE L'AUTOMOBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

piva motor s.a.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

ESCORT

Un reflexe d'estil.

FIESTA

Tot allò que feim ens condueix a tu.

TALLERS MIQUEL MAS

C/ Ciutat s/n - Tel. 66 01 25 (Llucmajor)
SERVEI OFICIAL FORD

BONES FIRES!

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

VOS DESITJA BONES FIRES 1994

Joan Monserrat. Portantveu del grup socialista

-Què en pensau dels quatre anys darrers de Fires?

-Com tots sabem la festa de les fires és la que els llucmajorers reben amb més entusiasme i satisfacció i en la que hi participam d'una manera més activa. L'Ajuntament, sabedor d'aquest fet, procura esforços importants perquè surtin lluïdes i del gust de tothom. És per això que avui per avui la nostra fira és considerada la més important de Mallorca juntament amb el Dijous Bo d'Inca.

Ara bé, pens que les activitats en què ha de participar el poble no es poden reduir únicament a les fires; l'any dura 365 dies i cal que durant aquest temps l'Ajuntament incentivi i doni suport a altres activitats que contribueixin a la tasca de fer poble. No cal esser molt observador per comprovar com Llucmajor de mica en mica va perdent allò que anomenam vida de poble i pens que s'ha d'emprendre una important tasca per trencar aquesta tendència.

No pot esser que l'Ajuntament escudant-se en la manca de doblers redueixi dràsticament els pressuposts de cultura fins al punt que no s'organitza res fora del programa de fires. Són molts els pobles de Mallorca que ens poden donar llum en aquest sentit i hauríem de procurar no només servir-nos d'aquesta llum sinó esser capaços de superar-los amb creativitat i voluntat ferma d'esser un exemple per a tots ells.

Així doncs, crec que hem d'aprofitar l'avinentsa de les fires en què Llucmajor sembla despertar per uns dies del seu son per recollir l'alegria i l'entusiasme de la gent procurant que tengui una continuïtat durant tot l'any. I és el deure de l'Ajuntament des de la seva responsabilitat procurar esser la força impulsora perquè l'esperit de les fires es convertesqui en una manera d'esser de tots els llucmajorers.

Finalment vull manifestar el meu desig i del nostre partit perquè la fira d'enguany surti més lluïda que mai i animar a la gent que hi participi amb entusiasme, ja que una festa que no és sentida i viscuda pel poble està condemnada a desaparèixer.

Bona Fira i bona fermança a tots!

C. Font
Foto: C. Julià

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA GARCIA

**EL SUPER
MERCAT
DE LA CARN**

**CADA SETMANA TENIM LES DARRERES
NOVETATS D'ALTA XARCUTERIA**

- * PRIMERES MARQUES DE «PATÉS»**
- * POLLASTRES DE CAMP**
- * TOTS ELS DIES TENIM ENTRECOT DE VEDELLA**
- * POLLASTRES FARCITS PER ENCÀRREC**
- * PORCELLETES, INDIOTS, ANNERES I POLLASTRES FARCITS PER A BATEIGS I PRIMERES COMUNIONS**

**Per a nosaltres vostè és primer
Bones Fires!**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 (LLUCMAJOR)

Antoni Monserrat i Oliver ("Rumbo")

N'Antoni és un llucmajorer de socarrel que té com a esplai la fotografia, a més de ser un gran enamorat de tot allò que té relació amb la nostra cultura popular, cosa que ha fet possible, que per mitjà de les fotografies que al llarg dels anys ha anat recuperant i les que ha anat fent, sense cap dubte sigui avui en dia el llucmajorer que té la col·lecció més extensa quant a l'arquitectura, paisatge, agricultura i tots els caires de la vida quotidiana i social del nostre poble.

-Quin temps fa que et dediques a l'art de la fotografia?

-Fa devers vint-i-cinc anys que vaig començar però quan m'hi vaig dedicar més fa una vintena d'anys, quan en aquell temps vaig començar a fer feina per Palma i un grup d'amics ens reuníem (teníem la mateixa afició) i ens encoratjàvem els uns als altres. Fou aleshores que vaig aprendre a evelar en blanc i negre. Llavors anàvem a fotografiar possessions del nostre terme. Més tard, dues dones em varen deixar dotze clixés de vidre del capellà d'es Rafalet, en vaig fer unes proves de con-

Els ximbombers de Ca'n Pruneta

tacte i així vaig obtenir aquestes dotze fotografies que havia fet un personatge tan conegut en el món de la fotografia. Perquè això no es perdés, també en vaig fer en negatiu.

Mestre Rafel "Fanguet" que havia estat alumne del capellà d'es Rafalet també em va deixar uns quants clixés que tenia; n'hi ha uns que són de l'enterrament del seu mestre.

-I més tard?

-Més endavant en sortiren d'altres i poc a poc he anat arreplegant unes cent cinquanta fotografies antigues que poden ajudar a rememorar la història (en lletres petites) del nostre poble.

-Abans d'aquesta exposició de Fires, has fet alguna altra cosa de caràcter públic?

-Sí, també en motiu de Fires vaig fer una exposició referent a les possessions del terme de Llucmajor. He participat a les monografies de "Llucmajor de pinte en ample", al número 100 on vaig contribuir amb una sèrie de fotos de baules de porta del poble, i també a la que es va fer en homenatge al Sr. Cardell, on vaig posar una mostra dels escopidors de pedra de portasses i de cantons de

carrers.

Fa deu anys que col·laboro amb aquesta publicació ("Llucmajor de pinte en ample"), aportant-hi fotografies i alguns treballs d'investigació fets amb altres col·laboradors.

També he aportat fotos per a la realització dels darrers volums de la Història de Llucmajor, juntament amb n'Antoni Oliver.

-Actualment, tens en marxa algun projecte en concret?

-Pens fer un treball fotogràfic referent a les orquídies que es fan a Mallorca. Aquesta treball el vaig començar la primavera passada encara que la climatologia de l'any no ha estat bona a causa de la manca de pluges. Esper que el proper any sigui millor.

-A quin local es farà l'exposició?

-Al carrer Bisbe Taixequet, al local d'exposicions (on era l'antic Correus)

Des de les planes d'aquesta revista et desitjam que l'exposició sigui tan exitosa com es mereix el fruit d'una tasca de tants anys de recerca i de treball.

I. Barceló

Quina fermança vos fareu, aquestes Fires?

Maria Cañellas Mulet

-M'agradaria una rentadora perquè la que tenim ja fa les darreres. A més de tot això, m'agradaria que les fermances poguessin dur salut i benestar per a tothom.

allò que m'agradaria més seria un cotxe. No trobau que seria una bona fermança?

Nativitat Gómez Pacheco

-No ho sé, tal vegada el que em fa més il·lusió és un anell.

ra, un plat d'aquests fonsos, un ribell, coses d'aquestes, i a més a més, m'he de comprar un "bolso".

Bartomeu Monserrat Clar

-Ho he de pensar un poquet, saps què n'hi ha de coses... què volem que vos digui? Pentura un joc de pelles, que sempre van bé.

-Me compraré una cartera, perquè la tenc forada i no vull perdre els doblers.

Pep Oliver Salas

-De moment, no sé què he de comprar perquè som tot sol. Ha de ser que compri una altra dona.

Francisco del Salto

-Ara m'he acabat de treure el carnet, per tant,

Maria Matas Luis

-Per les Fires, sempre m'agrada comprar coses d'artesanía: una greixone-

Margalida Oliver Fiol

Maria Pérez del Río

-Uns pantalons texans, una camiseta... coses de roba.

VIATGES

Marratxi^{SL}

ARA LA SEVA AGÈNCIA DE VIATGES A LLUCMAJOR

Llucmajor • Plaça Espanya, 39 • Tel. 66 25 38 - 39 • Fax. 66 25 39

I també a:

Pont d'Inca:

Tels. 79 54 84 - 83

Fax. 79 54 84

Santa Maria:

Tels. 14 06 44

Fax. 14 06 44

Son Rapinya:

Tels. 79 99 27

Fax. 79 99 30

Els nostres horaris:

De dilluns a divendres:

Matins:

9'30 - 13'30.

Horabaixes:

16'30 - 20'00.

Dissabtes:

10'00 - 13'00.

ON ELS OFERIM MOLT GUSTOSAMENT, ELS SERVEIS DE RESERVA I VENDA DE:

Bitllets de vaixell i d'avió

Hotels i apartaments

Lloguer de cotxes amb i sense xofer

Viatges vacacionals

Viatges d'Estudis (Grups en general)

Serveis Targetes de Crèdit

Servei especial per a Empreses

Creditviatge

FUTBOL - COPA D'EUROPA

2/11 BARÇA - MANCHESTER

Avió PMI - BCN - PMI + Trasllats

Obsequi bossa d'esport llicència F.C.B.!!

14.800 pta.

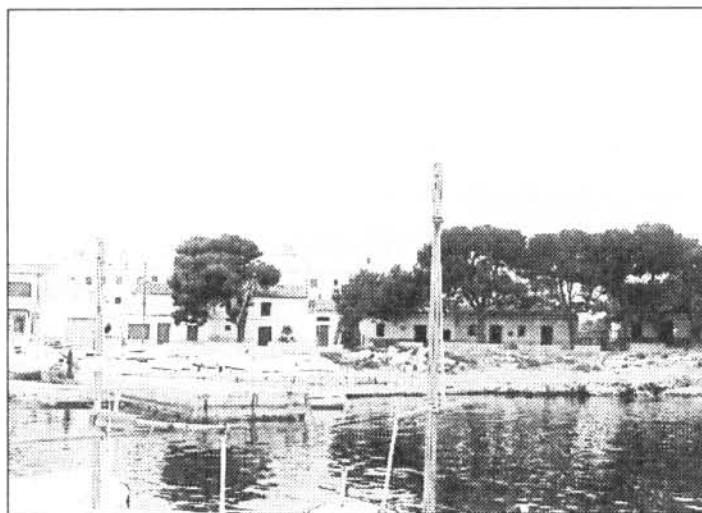
ENTRADA GARANTITZADA

VIATGES

Marratxi^{SL}

Impacte ambiental de l'ampliació del C.N. s'Estanyol

La construcció o ampliació d'un port esportiu és un tema que sempre genera polèmiques. Intentarem explicar els impactes més importants que sobre el territori suposa l'ampliació del C.N. s'Estanyol.

1.- Canvis en les corrents marines de la zona.

El C.N. s'Estanyol es va construir a un lloc on no hi havia cap port natural. A l'hora d'ampliar-lo hi ha problemes de créixer cap als costats, a la dreta hi ha l'illot i a l'esquerra el nucli urbà, això ha fet que es projectàs molt l'ampliació cap a dins la mar. Dita ampliació suposarà la construcció de grans escolleres mar endins que introduiran canvis a les corrents marines que circulen prop de la vorera, a la configuració de la costa i al fons marí.

Té especial importància l'impacte que produirà sobre les praderes de Posidònia o alguers: constitueixen un lloc habitual de reproducció i d'habitat dels peixos, així com l'indret on es produeix l'arena que llavors crea les platges i el fons marí.

2.- Impacte en la qualitat de l'aigua

L'ampliació del Club produirà un augment de l'embrutiment i de la contaminació de les aigües interiors a causa d'un major abocament d'olis, combustibles, detergents, plàstics, fems i pintures.

La irradiació d'aquests contami-

nants afectarà a les aigües dels voltants de tal manera que la darrera franja costanera que ens queda en tot el terme a nivell de la mar i davant un nucli urbà consolidat quedarà degradada.

Perdrem roques i aigües netes a canvi de ciment i aigües contaminades.

3.- Impacte sobre els usos actuals de la zona.

El nou port esportiu suposarà la destrucció de la Història urbana de la zona, imposarà canvis en les formes de vida i en els usos dels espais.

Atempta contra la majoria d'habitants que han anat allà perquè s'Estanyol és com és, fugint d'altres zones costaneres invadides pel turisme, pels renous i per la contaminació.

Quan un va a s'Estanyol és perquè cerca tranquil·litat, repòs i contacte amb la mar.

En aquest cas concret l'impacte és encara més greu: bona part de la població actual de s'Estanyol és constituïda per gent que ha fugit de s'Arenal a l'haver-se convertit aquest indret en insuportable.

Si destruïm s'Estanyol, on ens n'haurem d'anar? ja no queden més llocs dins el terme... i per anar-los a cercar fora... en queden?

4.- Efectes estètics i de caràcter de la zona

En el darrer macro-projecte pràcticament tot el casc urbà de s'Estanyol

queda absorbit dins els murs del port esportiu.

Els estanyolers perden el seu lloc d'anar a nedar i els usuaris del mollet es veuen privats del seu lloc habitual d'esplai.

L'augment del nombre d'amarraments produirà un increment de la població, els fems i dels renous.

No sols queden afectats els propietaris de la 1ª línia sinó que tot s'Estanyol perdrà el contacte directe amb la mar.

El paisatge canviarà, la punta de s'Estalella quedarà minvada davant l'avanç dels grans dics de ciment.

PASSES D'ENTRADA DINS EL "PROGRÉS" AL TERME DE LLUCMAJOR

1^a. - Ampliació el C.N. s'Estanyol.

2^a. - Construcció de l'autopista s'Arenal-Llucmajor.

3^a. - Construcció de la central tèrmica a s'Estalella.

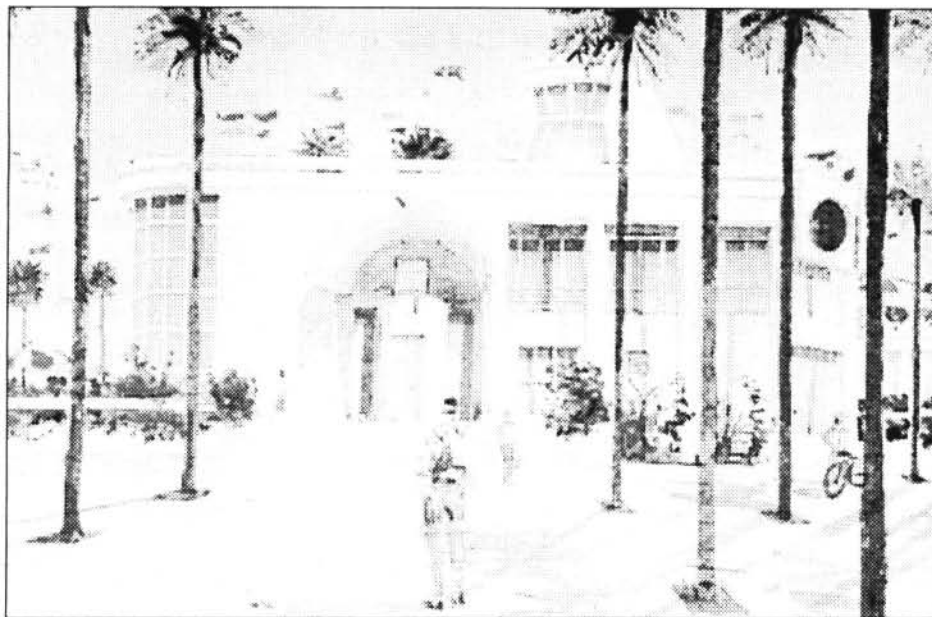
Llavors haurem sentenciat la bellesa, l'illa es convertirà en un escalètric, gat de rotondes i pals lluminosos amb murades de ciment a la costa i espigons de formigó dins la mar.

A les portes de l'any 2000 no és aquest el futur que volem molts per la nostra terra. Estam a temps d'aturar-ho.

V.G.
Fotos: C. Julià

La “crisi de s’Estanyol”, entre el mite etnicista i la realitat: un exemple de substitució dels quadres dirigits en una barriada central mallorquina

(Article publicat per Bartolomé F. OMS dins Cuadernos de Historia de Lluçmajor. Volum LXVIII. Mallorca Is. 2047)

L'estiu de l'any 1994, diuen les cròniques, s'Estanyol va endiumenjar-se de pancartes de protesta contra el projecte d'ampliació del seu mollet. Sant Jaume agitat de tardanes reaccions contra unes obres venudes en un 57 % i, segons semblava, a punt de començar. La revista local de la barriada llucmajorera entrevistava, en el seu número de setembre, el president del club nàutic, impulsor de l'ampliació:

-Hem vist, pels cartells que s'han penjat a les façanes de moltes de cases i les manifestacions de molts de veïns de s'Estanyol que els desagrada la

idea de l'ampliació del port, sobretot pel que afecta al fet que quedí absorbit el mollet i el lloc que empen per banyar-se les gents d'aquí.

-Sí, així pareix i no comprenem com aquesta gent s'han adonat ara, quan realment fa dos anys que tenim el permís de Madrid, el Govern Balear i de l'Ajuntament de Lluçmajor!.

Durant la tardor del 94 continuaren les mobilitzacions, que culminaren amb la instal·lació d'una paradeta informativa a la Fira de Lluçmajor, entre la indignació creixent de molts d'estiuejants i la satisfacció d'alguns estan-

yolers clarividents que veien arribar, amb dècades de retard!, el progrés i el creixement de l'activitat econòmica que caracteritzaren la Mallorca de finals del segle XX. L'antic llogaret de pescadors, que havia vist coartat el seu desenvolupament pels interessos d'uns estiuejants incapaços de donar profit a l'espai que ocupaven, s'incorporava de ple a la històrica revolució que configura la Mallorca contemporània.

1994. L'ANY DE LA MUTACIÓ

Irònicament, aquell mateix any, el govern regional de Gabriel Cañellas, que tot just consumava el tercer de vuit mandats consecutius, sentenciava discretament i sense oposició dos grandiosos projectes que acabarien d'alterar el paisatge d'aquella àrea àrida i desèrtica que set-cents anys de predomini català i dos-cents de superficial administració espanyola havien estat incapaços d'humanitzar. Aquestes realitzacions foren conegudes aleshores com a Pla de carreteres i Pla energètic, respectivament.

El Pla de carreteres feia arribar, per primera vegada, una autovia al cor mateix de l'antic municipi de Lluçmajor inserint-lo de ple en el torrent sanguini de l'economia-món automobilista. La plena accessibilitat d'aquesta àrea accelerà les dues tendències de progrés que

capritx

moda íntima

C./ DE SA FONT, 17 - LLUCMAJOR
TEL. 66 22 40

s'hi detectaven: 1) l'abandonament de l'agricultura i la indústria en favor de les activitats terciàries i residencials; 2) el creixement exponencial dels espais urbans extensius i l'ocupació intensiva del sòl urbà consolidat: la improductiva terra marinenca esdevenia un jardí humanitzat gràcies a l'arribada de grans masses de població des de l'antiga ciutat de Palma que establien la seva residència, provisional primer i finalment definitiva, a les tanques abandonades pels vells pagesos catalans; mentre a l'antiga ciutat de Lluçmajor les finques de pisos ("modernes" segons els integristes de l'època, però

construïdes seguint el centenari model de la Chicago decimonònica) substituïen les seculars vivendes unifamiliars -que, donant fe de l'immobilisme cultural que caracteritzà els set-cents anys de predomini català, encara mantenien els arcaics cànons constructius del gòtic primerenc-.

El Pla energètic avalà la construcció d'una nova central de producció d'energia elèctrica a la costa de Migjorn de l'illa. L'emplaçament decidit seria finalment Capocorb, una zona àrida que els moviments fonamentalistes (racistes, nacionalistes, regionalistes, ecologistes, paisatgistes...) que floriren a la

Mallorca finisecular -expressió patètica d'una cultura moribunda per incapac-havien furtat, provisionalment, al progrés. La nova central, que seria successivament ampliada, fou el primer d'un seguit de nous centres productors d'energia que feren possible l'explosió urbana de Mallorca, la seva conversió en el primer polígon d'oci, residència i comunicació de la Unió Europea i el procés de mestissatge genètic i assimilació cultural que posaria fi a la decadència que havien consumat segles d'endogàmia sanguínia i solipsisme cultural.

"LA CRISI DE S'ESTANYOL" UNA ANÈCDOTA MAGNIFICADA PER LA HISTORIOGRAFIA RACISTA

Naturalment que aquests projectes despertaren la reacció d'algunes minories de l'ètnia catalana que, des de la seva posició de domini aparent, tradicional en la Mallorca rural dels set-cents anys, volien mantenir uns privilegis més sentimentals que efectius que, tanmateix, constrenyien la plena incorporació de l'illa als circuits econòmics finiseculars. El principal d'aquests privilegis era el domini sobre la terra pròpia i veïna, una pretensió d'arrel medieval-catalana i contrari a l'espirit romà i occidental del Dret.

La pretensió d'aquestes minories s'emparava en la retòrica romàntica, senyorial i paisatgista de la "defensa del paisatge", "el paisatge com a valor" i la "lluita contra la massificació". Tota aquesta literatura, pretesament aristocratitzant, no podia encobrir la crua realitat dels fets: la societat mallorquina havia canviat, els aborígens econòmicament més poderosos ja no podien fruir en exclusivitat dels beneficis mobles que produïa el turisme i l'explotació d'una massa de treball, en part immigrada, sense renunciar a les seves pretensions de domini immobiliari. La decadència imparable d'una agricultura històricament improductiva i incapaç de reconvertir-se i la pressió dels capitals sobre el mercat de la terra ja havien convertit el sòl de Mallorca en un bé massa preciós per a ser immolat a l'altar improductiu del paisatgisme i manco encara per ésser deixat en mans dels aborígens.

La redistribució de la terra, la seva conversió en solars segons els equita-

Una bona feina comença amb una bona màquina

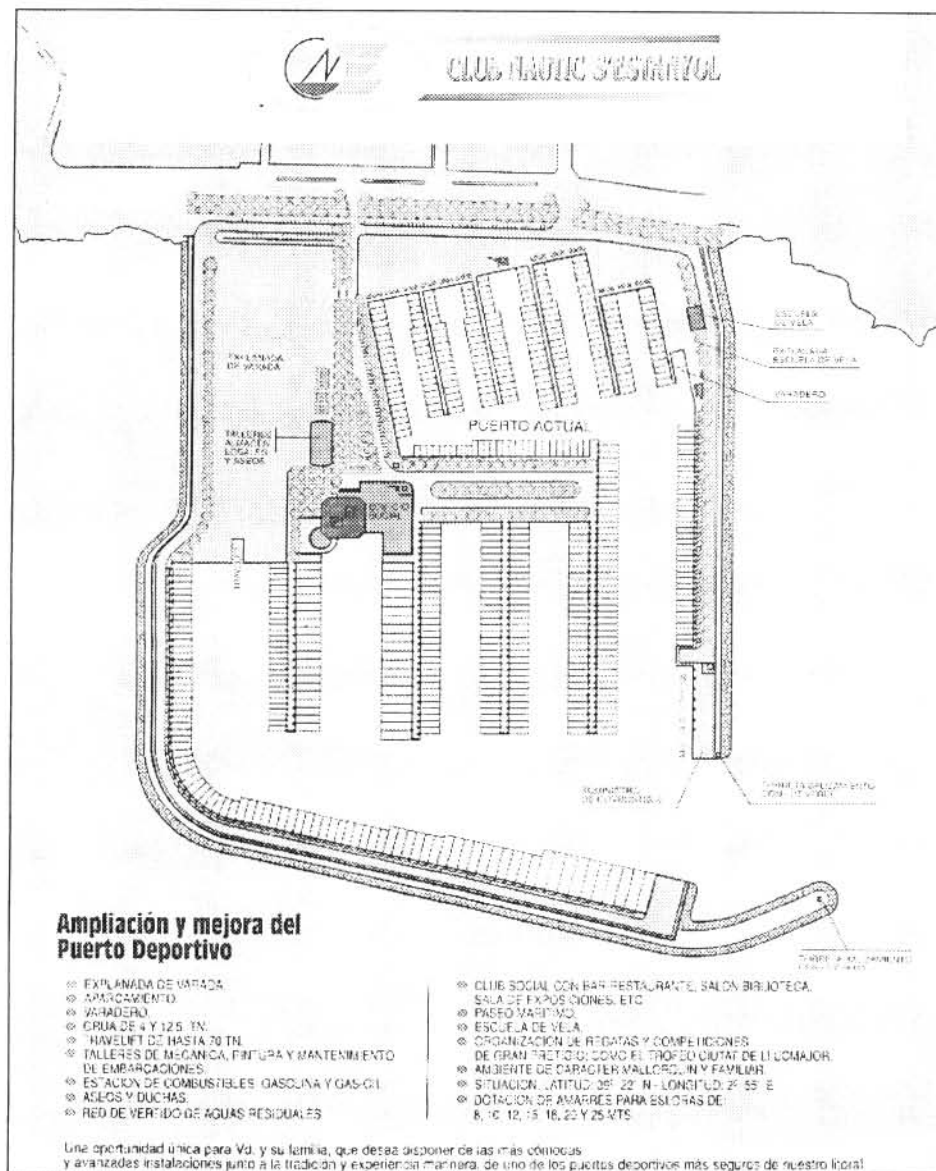
Trii
pasquali

A partir de:
69.550 pts.
+ i.v.a.

Distribuidor:

COMERCIAL GARCÍAS
Ronda Migjorn 206 LLUCMAJOR

PASQUALI

tius mecanismes del mercat ja era un procés que es duia a terme amb normalitat i sense cridar l'atenció. Els cartells de "se vende - for sale" florien per tota l'illa com antany ho havien fet els ametllers en flor dels poetes romàntics. La competició per la propietat del sòl ja no s'establia entre senyors i pagesos aborígens, com en l'era dels Set-cents anys ni entre aborígens i forasters. El sòl de Mallorca havia entrat en els circuits de l'economia-món automoto-telepolista i els grans capitals transeuropeus que des dels anys seixanta dominaven de fet els circuits econòmics de la regió, així com magnats financers d'arreu del món, competien per la propietat física de l'illa amb les masses d'assalariats residents a l'antiga ciutat de Palma i assimilats ètnicament per la minoria espanyola. La batalla entre els "espanyols" i els "estrangers" es plantejà amb

virulència des de la premsa local espanyola a partir de la tardor del 94. Cinquanta anys després encara és prest per fer-ne balanç. Això si exceptuam un fet constatat i absolutament clar: els dos bàndols en lluita apuntaren la major part de la seva artilleria dialèctica contra un tercer contrincant, indefens comunicativament: el "nacionalisme" regional que amb prou penes superà el temporal.

En aquest context de guerra econòmica oberta, i quan ja feia cinc anys que el president insular Joan Verger havia afirmat que s'havia de convertir Mallorca en la Califòrnia d'Europa, la pretensió d'un grapat de catalans de mantenir s'Estanyol com un "llogaret d'estiueig tradicional" estava absolutament condemnada al fracàs. I així ho varen saber entendre els dirigents del Partit Popular Il·lucmajorer.

La que alguns historiadors racistes han volgut convertir en una pretesa "crisi de s'Estanyol" no passà de ser una tempesta en un got d'aigua tèbia: el Partit Popular féu honor al seu nom tot superant amb facilitat la defecció d'alguns dels vells senyors que havien impulsat el seu naixement. El poble va saber valorar la visió de futur del batle Gaspar Oliver i els seus homes i dones. A Mateu Monserrat ningú no li va retreure passades vel·leïtats paisatgístiques, ben comprensibles si atenem la seva filiació literària com a epígon del moviment poètic "l'Escola Mallorquina", i avui la història el recorda com l'últim gran escriptor que Mallorca donà a la llengua catalana. Gaspar Oliver no va presentar-se a la reelecció i així s'estalvià la feina de dimitir de l'alcaldia quan començaren les obres de la central de Capocorb. Tammateix, el poble -que mai no s'equivoca- valorà l'encert de la seva línia d'obertura al progrés elegint durant tres mandats consecutius el seu successor, Lluç Tomàs. La longevitat personal i política de Gabriel Cañellas barraren l'accés de Gaspar Oliver a la presidència del Govern Balear, però la seva leialtat al partit i la seva visió de futur el convertiren en el primer ministre mallorquí del govern d'unitat nacional que menà al poder el president Pedro J. Ramírez.

Fou en aquell any 94 que el Partit Popular mallorquí consolidà la seva base electoral "espanyola". La retòrica nacionalista engegada per la direcció nacional del partit el convertí en punt de referència tant per als autòctons assimilats com per a la major part de la població al·lòctona. En aquesta estratègia comunicativa, i en l'opció real de progrés que el Partit Popular esdevingué tant per a les masses assalariades com per als capitals internacionals, hem de cercar la clau de les seves victòries al llarg de quatre dècades. Gabriel Cañellas i la seva gent posaren, i això no ho entendrien ni s'ho creuriem mai els mallorquins que visqueren els anys noranta del segle passat! els fonaments d'una Mallorca que, fent una paràfrasi de l'insigne poeta Antonio Rigo, "ja no vibra amb el so extingit de les xeremies sinó amb les danses ancestrals dels indis pellsrogos de les praderes".

Traduït de l'espanyol per A.Ll. Suau.

Al president del C.N. s'Estanyol

Estimat president:

Sóc el propietari de l'embarcació "Agraït", amb base a s'Arenal, i que el passat dia 4 de setembre va viure i sofrir uns moments d'angoixa difícils d'oblidar.

Afortunadament em trobava prop de Cala Pi i allà em vaig poder refugiar amb algun perfecte. A partir d'aquí i segurament per l'ombra que produeix la cala a les ones, només vaig contactar amb el Club Nàutic s'Estanyol i, mitjançant els seus amables i eficients empleats i supòs que algun directiu, vaig poder tranquil·litzar la meua família en dues ocasions.

Obviament vaig poder escoltar l'immens treball que va desenvolupar el club que presideix, acollint telefonades, tranquil·litant tripulants, inclús crec que vostè o la seva embarcació, va sortir a auxiliar un vaixell, el Thor?, el qual es trobava desemparat.

Sr. President, és en aquests moments quan es pot valorar i apreciar la categoria humana i professional d'un Club i els seus servidors, i vostès realitzaren una labor digna de lloança i impagable per a aquells als quals ajudàreu;

Pel que em va afectar a mi i pel que vaig poder escoltar, li don les més sinceres gràcies per a què les transmeti també a qui correspongui i vull manifestar-li que avui per avui, pot sentir-se orgullós de presidir el Club Nàutic de s'Estanyol.

G.P.

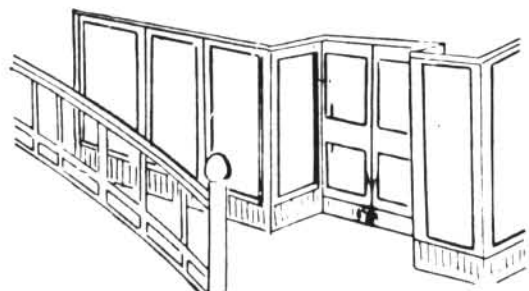
Les males maneres del President del CN s'Estanyol

Sra. Directora: li agrairé que publiqui aquesta carta a la seva revista. Gràcies.

-No tenc intenció de revolucionar més els ànims existents sobre la mal anomenada "ampliació del port" del president Antoni Ginard, però com que el passat 3 de setembre vaig sofrir l'actuació intolerable del president, sense cap respecte ni per la meua avançada edat ni per la condició de soci i d'ex-directiu d'aquesta Associació, tot insultant-me i provocant-me en presència d'altres socis, cosa que va obligar a un d'aquells d'enfrontar-se al president en defensa meua, perquè el Sr. Ginard em va recriminar d'haver sol·licitat a la darrera Assemblea extraordinària que s'anomenàs una Auditoria per poder tenir un perfecte coneixement dels comptes del Club. Aquesta Auditoria es va denegar la qual cosa ha motivat que tan negativa hagi estat coneguda per residents i estiuiejants de s'Estanyol i ha merescut múltiples comentaris i publicacions a diaris i revistes. Per això vull que serveixi aquesta carta, per donar publicitat a aquests mals modes de comportament del President, ja que en la meua modesta opinió si vertaderament un president vol comentar algunes qüestions amb un soci, sigui de número o protector, consider que el càrrec que ocupa no el faculta per molestar un soci de manera particular, sinó que el que és normal i procedent és discutir les diferències al seu despatx que per alguna cosa els socis li varen assignar.

Un president tan provocatiu, no mereix ocupar aquest càrrec, perquè no tan sols perjudica a tota l'Associació, sinó que també impedeix que regni la bona amistat entre els mateixos socis.

P. Vidal

**FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS
ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

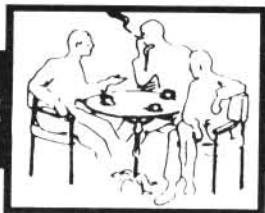
CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

XERRADES DE CAFÈ

Ses fires, altra vegada

- Com es presenten aquestes Fires?
- Com sempre, amb molta gent, entre visitants i expositors.
- Jo crec que de cada any n'hi ha més.
- Sí, aviat no sabrem on haurem de posar els firers.
- Ni els pintors, perquè només dels llucmajorers que exposen cada any els mateixos quadres, ja tenim ple, i si afegim els que vénen de fora, aviat hi haurà exposicions pels carrers més allunyats.
- El que veig al programa és que els actes esportius són més nombrosos que no els culturals.
- I a què dius tu, actes culturals?
- Home, a les conferències i xerrades de diferents temes, per exemple.
- Tal vegada els organitzadors deuen trobar que ja n'hi ha prou amb el Pregó de Fires.
- I crec que encerten, perquè la gent no està per conferències, i per no tenir assistència, val més no fer-ne.
- Sobretot si és a una hora que fan futbol televisat, que fins i tot els propietaris dels restaurants es queixen que els dissabtes horabaixa han minvat els clients per mor del futbol.
- També sembla que als organitzadors del programa de Fires els ha fallat la presentació del sisè tom de la Història de Llucmajor.
- I no diuen per què?
- Hi ha dues versions: uns diuen que ha estat per man-

ca de temps per acabar el llibre, i altres perquè l'Ajuntament no té duros per patrocinar-lo.

-Idò tant per un cap com per l'altre, és ben fotut, perquè en aquest pas, no sé si la veurem mai acabada, aquesta Història.

-Si l'haguessin feta amb un tom o dos, no tendríem aquest problema.

-Això, conta-ho a en Font Obrador, a veure què dirà.

-Sí, perquè el problema és més de caire econòmic que no literari, és tal vegada l'Ajuntament que en té la culpa.

-Ja tornam donar la culpa al govern!

-Deixau-vos de romanços, que a mi el que m'agrada més de les Fires és la Mostra llucmajorera, que també de cada any és més concorreguda.

-Sí que és veritat. Jo, al manco la visit dues o tres vegades.

-Jo no, a mi em basta amb una, perquè si no frisses i vas poc a poc, ho pots veure tot.

-Bé, però el que a mi m'agrada més, a més de mirar, és allò que et donen per tastar i beure, els nostres fabricants.

-Ah... polissó!

-Aquest formatge de Ca'n Montes, saps que ho és de bo...!

Un que escoltava

ANTÒNIA ISERN

major

ret

Perruqueria unisex

C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

IMPREMTA

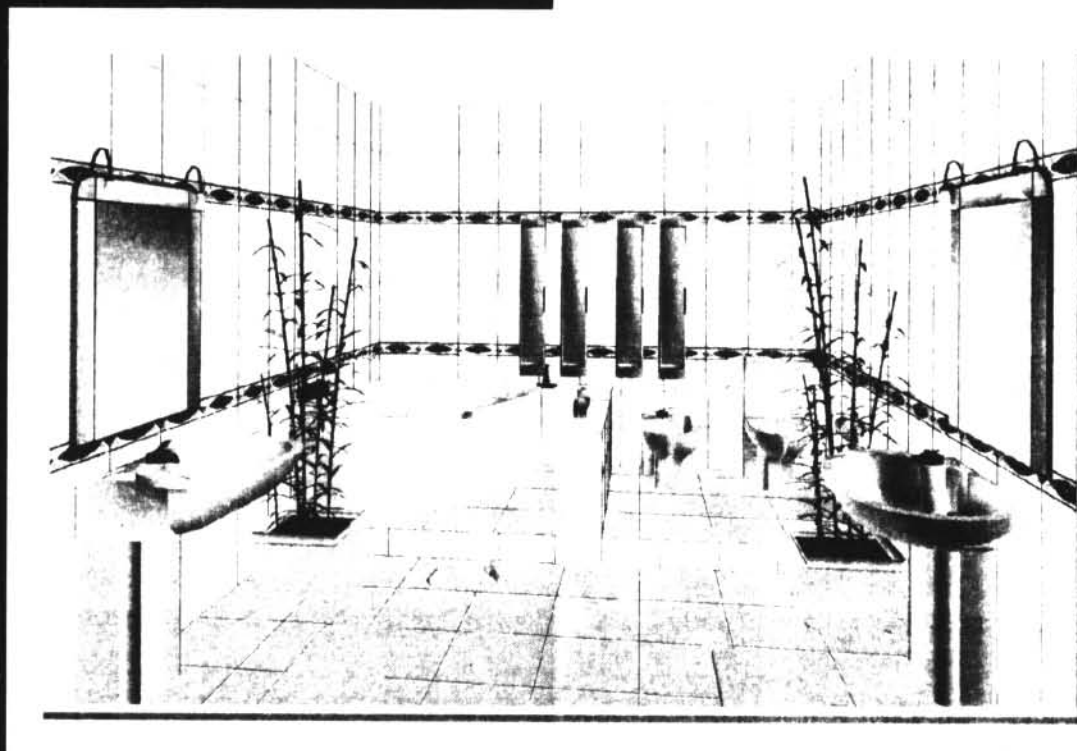
Moderna

TIPOGRAFIA - OFFSET

PAPERERIA

Tot en material escolar i objectes d'escriptori

Carrer de Sa Fira, 10 - Tel. i Fax 66 03 10 - LLUCMAJOR

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA

DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Son Cortera i ses Taringades

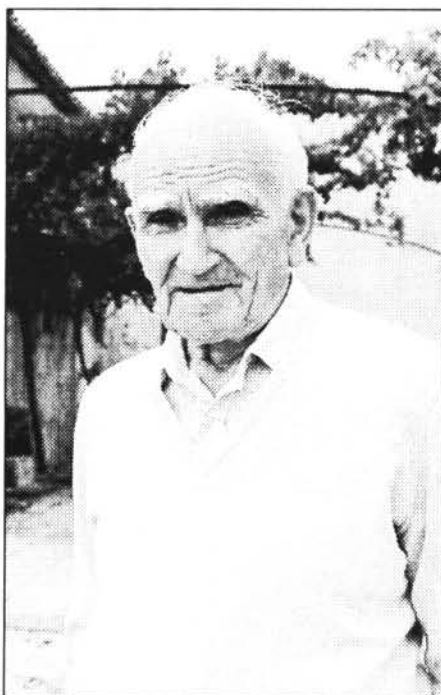
Aquest mes hem anat a veure l'amo En Miquel Tomàs i Carbonell, un llucmajorer nascut un 10 de Gener de l'any 13, perquè ens parlàs de son Cortera, una possessió de més de cent quarterades:

"... pareix que surt de sa Talaia. Es meu padrí deia que havia sentit a dir que sa Talaia i els son Corteres eren d'un tal Frederic Taverner. Hi ha clavegueres tapades i hi havia un portell que un carro no hi passava, havia de ser una somera ensinallada. Era de marès blanc. El desfèrem i ara em sap greu.

També he sentit a dir que son Cortera d'En Cardell i, per ventura el nostre, era na Beia, un sementer de sa Talaia".

-Quantes n'hi ha de son Corteres?

-El nostre son Cortera va ser comprat pels meus padrins a la padrina d'En Nicolau de sa Caseta. Més tard

L'amo En Miquel Tomàs (Fotos: C. Julià)

compràrem un tros de ses Teringades, amb les cases i tot. Un altre, encara és dels Taverners, son Cortera d'en Cardell. L'altre, el tercer, ho barataren amb son Saleta des Puig.

-S'han canviat molt els sembrats, d'altre temps ençà?

-Ara no s'hi fa quasi res, ni hi sembrèn. Un temps, quan jo era jove, teníem dos parells i féiem dos mil quilos de porcs grassos i una seixentena d'ovelles, i se sostenien tots amb menjar d'aquí dedins. No vaig veure comprar gra mai.

Quan me vaig casar, als trenta-cinc anys, ho vaig tornar a prendre per jo uns dotze anys (abans ho dúiem a mitges), i no vaig haver de comprar res, i teníem els porcs, les ovelles, un parell, una vaca i tres o quatre bous. Els donàvem ferratge i faves, que féiem dins s'Hortal de Davant ses Cases, dins s'Hortal Petit i dins s'Hortal Cui-tor. Tot ho féiem sense regar.

TALLER MECÀNIC

J. TOMÀS

REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS

Els bous els féiem per vendre i la vaca, per mesclar la llet amb la de les ovelles i fer formatge.

-I la guarda d'ovelles, sempre heu tengut la mateixa raça o no?

-Teníem la raça mallorquina, que n'hi ha d'un parell de castes: nosaltres en teníem unes que eren grosses, amb gorga. Havien de tenir menjar per anar bé. Si en tenien, feien els xots molt grossos i més o manco tenien llet.

Però llavors vàrem posar un xot "cohete", per la coa que tenia; i va deixar moltes anyelles. Al mateix temps, vàrem comprar ovelles "alacantines", que, mesclades amb les mallorquines, treien molt bones anyelles.

I, de llavors ençà, varen estar molt mesclades.

-I els porcs que teníeu, també eren mallorquins?

-Sí, tot era porc mallorquí, porc negre.

I les vaques també eren mallorquines. Després arribà la vaca suïssa i l'holandesa, que varen donar molt bons resultats. Però la millor de totes va ésser l'encreuament d'aquestes dues.

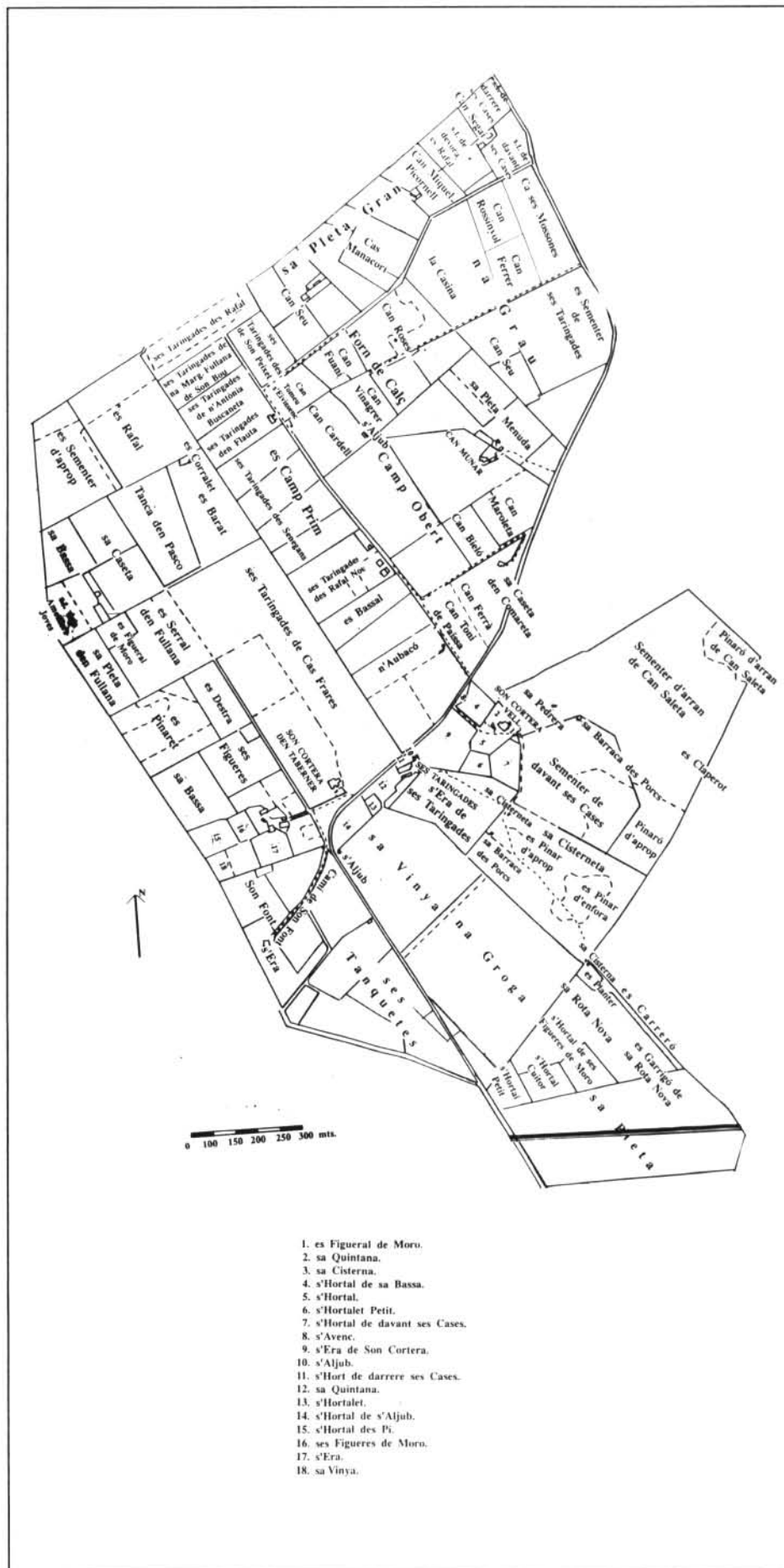
-Les anyades bones, què han estat?

-La més bona que diuen que hi ha haguda, i de llavors ençà no n'hi ha haguda d'altra, Va ser l'any quinze. Va ser l'any millor que hi ha hagut dins sa Marina. I el pitjor, l'any catorze, que no va ploure de tot l'any.

Els anys devuit i vint-i-u, també varen ésser molt bons. L'any devuit va ésser l'any del grip. Jo tenia set anys, havien sembrat faves, cosa que no es feia gaire en aquell temps, i en varen collir moltes. I l'any vint-i-ú també se'n varen fer moltes, perquè les faves volen molta d'aigua, i aquell any va ploure molt.

-Què recordau el nom dels sementers?

-Sí. Els record a tots: sa Talaia, sa Cisterneta (perquè hi ha una cisterna petita), na Groga (crec que se diu així perquè era un sementer que feia moltes ravenisses, que fan la flor groga), es Planter (perquè hi férem un planter d'ametlers), sa Vinya (abans era vinya i ara és d'una terra molt bona), sa Rota Nova (perquè era garriga i la varen treure), es Garrigó de sa Rota Nova, sa Pleta, s'Hortal de s'Aljub, ses Taringa-

Son Cortera

des (era un sementer estret i llarg), es Sementer d'arran de ses Cases (hi ha dues arrigues: es pinaró d'aprop i es pinaró d'arran ca'n Saleta), s'Hortal de Davant ses Cases, s'Hortalet Petit, s'Hortal de sa Bassa (perquè hi ha una bassa i un avenc dins el camí, que pega a s'Hortal), s'Era, sa Quintana.

D'aquests sementers en féiem dos de guaret, dos de sembrat i dos de pastura. I a temps més enrera ho dúiem a quatre sementers: sembràvem civada damunt el rostoll de l'any passat, que havia estat blat, sense llaurar-ho. Perquè la civada damunt el rostoll feia poc i ho deixaren de fer així.

-Teníeu molta gent fent-hi feina, aquí?

-Quasi tots érem de família. Hi havia el meu pare, la meua mare, el meu germà i jo, que érem al.lots, i llavors hi havia dos missatges, i el conco i el padrí que feien feina amb nosaltres. Llavors, quan ho vaig dur jo, tenia un matrimoni i un missatge, "i n'hi havia que en sobrava per tots; i ara, un tot sol, si no fa molta de feina, no viurà". El mal més gros és que fa molts d'anys que no plou.

S'han mort quasi tots els arbres, i els pinars ja no són tan espessos com ho eren abans.

Basta dir que quan plovia dins la bassa hi havia aigua tot l'any, i ara sempre està seca i ni tan sols hi va aigua.

Una altra cosa que influeix són els preus que es paguen. Fa vint anys es

venia quasi al mateix preu que es ven ara, i els jornals han pujat una animada. "Si la treta va al mateix preu i els jornals han pujat nou o deu vegades, com hem d'anar?"

"Només hi ha dues coses que ho poden compondre: pujar el gènere o baixar els jornals".

-I torrents, n'hi passava cap, altre temps?

-Només hi ha començament de torrents. De dins Ca'n Saleta passa una mica de torrentonet que se'n va cap a sa Talaia, i que quan va molt ple només corre una misèria. Tota l'aigua que fa, s'arreglega a l'aljub, dins s'Hortal de s'Aljub.

-I d'ametler, n'hi ha qualque classe que només se trobi per aquí?

-Quasi totes les classes han sortit d'un ametler bord que va fer ametles bones: li deim l'AMETLER BORD DE SON CORTERA (dins s'Hortal de Davant les Cases hi havia un ametler que un any en va fer tres sacs).

N'hi ha una classe que se diu POU GASPAR. Va néixer dins el corral de ca la padrina de la meua mare, i li posaren aquest nom perquè l'amo era Pou i la madona Gaspara.

Totes les coses tenen un objecte.

Amb les carrers de Lluçmajor passa igual. El carrer des Vall se deia així perquè quan plovia feia un cocó i s'hi aturava l'aigua. En el cap del Convent li deien Sa Porta de Mar, perquè quasi tota quanta d'aigua davallava per Lluçmajor, sortia per aquell cantó.

Amb el carrer del Monestir passa el mateix. Té aquest nom perquè a ca el meu pare, un temps, era el Convent del Monestir dels Frares.

El Carrer de les Tamarres, perquè era tort. El carrer dels Gats, pel mateix.

Tornant als ametllers, n'hi ha de més castes: Potetes, Pou Felanitxers, Menons, Delangons, de Son Ramis, Canaletes.

De figueres, també n'hi ha de varies classes: Coll de Dama, Burdissot Blanques, Burdissot Negres, Alacantines, Carlines, Renyeques, Verdals, Roges, Hortelles, Martinenques.

-Quina és la feina més feixuga del camp?

-Diuen que és la més feixuga, però a jo és la que m'agrada més, que és el Batre. Nosaltres féiem el bastiment de fusta que duïen els carretons de batre. Aquests eren de pedra, i els anàvem a comprar devers Binissalem i Randa. Per arreballar els cantons, se n'anaven a la pedrera i feien una síquia fonda, feien uns tascons d'ullastre ben secs, i ho estellàvem ben estellat i llavors hi posàvem aigua i l'ullastre, com inflava, arreballava el carretó. Tot això ho féiem amb una aixà, un xorrac, i una raspa.

Vàrem fer una era davant aquest pinaró, perquè és un lloc on hi bufa sempre un poc de vent seguit seguit, i no a bufades.

Sempre me va agradar feina a l'Era. Tenia una cosa bona, i és que "era tasca". Féiem dues hores de feina "a tope", i a la una i mitja - dues, estaves llest, i l'horabaixa "libres".

-I per llaurar, com ho féieu?

-Jo he llaurat amb una arada de fusta. Sa "conté" des Mandí?, es Dental (era un bastó d'ullastre que, en el cap, duia la Rea). A aquest bastó li feien una mòssa i, clavat amb fisques de fusta, hi anava la Cameta. S'Orella, sa Tiró, es Parell, es Jou, ses Camelles, es Coixins, ses Llentures, sa Traga, sa Clavia,...

-Les parets de per aquí, de qui són fetes?

-N'hi ha que són fetes de n'Antoni Ribot, d'altres d'en Macià Garau i d'altres fetes pels dos germans, en Macià i en Guillem Garau.

Podem dir que hi ha dues classes de parets. Les fetes a jornal, que no se mouran mai, i les fetes a esquerada.

Ses Taringades

N'hi ha una que pega a la Pleta, que fa nou pams d'ample. "Quan vàrem haver fet una filada, l'omplíem empinant-hi el carro carregat de pedres, després d'haver espedregat un sementer".

Però un dels millors mestres de pa-ret de dins Llucmajor era Mestre Miser. Moltes de les parets de Ca l'amo en Pere Antoni "Tetè" són fetes seves.

-Què ens podríeu contar qualche anècdota que hàgiu viscuda o sentida

a contar?

-Record la possessió de ses Taringades, que és molt antiga i, se coneix que era molt gran (hi ha uns portalets molt baixos). Els més vells deien que arribava de Ca s'Alet fins a la mar.

Una vegada que enviaren a demanar els pagesos durant la Guerra Carlista, per veure quines existències tenien, l'amo els va dir que "... tenc blat per sostenir les tropes dos anys..."

El guardava dins unes sitges que hi ha davant les cases.

-Bé, i ara ja per acabar, que sabríeu cap glosa de per aquí?

-Sí, en sé una de ben guapa. Diu així:

L'amo de Son Reinés frissa
trobau que no té raó?

l'amo de son Bieló
haurà de pagar el senyor
de llavors de ravenissa.

C. Calviño
F. Capellà
A. Ginard
F. Jaume
F. Mut

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

*Fabricació pròpia

*Gran varietat de tortades

*Especialitat en torrons artesans

EL FORN DE
CA'N LLUC VOS
DESITJA UNES
BONES FIRES

ESCOLA de DANSA

DANSA
CLÀSSICA
GIMNÀSTICA
FEMENINA
AERÒBIC

INFORMACIÓ:

Carrer S'Adoberia, 3-A
LLUCMAJOR
Dilluns, Dimarts i Divendres
de 18'30 a 20'30 h.

GENT DE LA VILA

La popularitat en persona

Si us parlem d'en Miquel Tomàs Garau, tal vegada ningú (o ben poca gent) el coneixerà. Però si us deim que es tracta d'en Miquel, "Es Pastoret", ben prest tendreu el somriure als llavis. Tothom el coneix per la seva participació a tota festa del poble i

pel bonhumor i simpatia que el caracteritza. Sense "Es Pastoret", mai no hi hauria ni la meitat de la bauxa.

LA DIVERSIÓ ÉS DINS CADASCÚ

ferreteria
CA'N
JANER
bricolatge

Pl. Espanya, 47. Tel. 66 04 43

Rotonda Llucmajor a Porreres i Campos
Tel. 12 04 47 Fax 66 27 64

LLUCMAJOR

OFERTES DE FIRES DE 1994

Armari seguretat per armes (armer)	24.900.-
Joc manetes llautó	1.195.-
Taladre 550 W. AEG	8.500.-
Serra va-i-ve AEG	8.995.-
Màquina de disc AEG 1900 w	20.995.-
Aspirador KARCHER	20.995.-
Prestatgeria fusta Oxford-2	4.895.-
Focus halogen amb bombeta 500 w	1.550.-
Caixa fort FAC 102. M	13.500.-
Vestit impermeable d'aigua	750.-
Regulador de gas butà domèstic	1.100.-
Pastilles d'encendre foc	99.-
Flexòmetre	250.-
Joc de tres raspalls per taladre	799.-
Oli de cotxe	1.290.-
Extensible d'electricitat	4.500.-
Llum Camping-Gaz N-206	3.495.-
Support de taladre	4.895.-

-Com així ets tan popular?

-La veritat és que no ho sé. Segur que no és per l'altària. Ha de ser perquè sempre som p'enmig i vaig per tot. M'agrada molt participar a totes les coses que es fan al poble i segurament és per aquest motiu, que tothom em coneix.

-Des de quan ets tan participatiu?

-Des de sempre. Quan era petit i vivia al carrer d'Es Migdia ja em disfressava, en posava una calça (no hi havia res pus) i cap a les cases... allò que feien els allots. Ha estat una cosa de sempre, en haver-hi bulla, ja hi som.

-Quines són les festes locals que t'agraden més?

-"Sa Rua", sense cap dubte. I totes les que tenen relació amb el Carnaval: el Dijous Jarder, s'Enterro... Per Carnaval em pos d'aquella manera... vestit amb qualsevol cosa: una perruca, un mocador... No he anat mai ben vestit, aquestes disfresses tan guapes o comprades no me van gens. Em basta qualsevol cosa i al moment ho tenc improvisat. A més, tothom que em veu, en general, sempre troba que m'hi escau, que vaig bé i per això no necessit cap vestit car ni luxós.

-Què significa per tu la paraula "diversió"?

-Per començar, hi ha gent que no sap divertir-se. La diversió consisteix en participar activament de les festes del poble; la diversió, l'ha de dur un mateix.

-Som divertits, els llucmajorers?

-En general, pens que no. Hi ha molta gent que vol festa, però que la faci un altre. En canvi, si a un altre poble en fan... rrrrup! són els primers que parteixen. La tenen aquí i ningú no es mou. A la gent de Llucmajor l'agrada més mirar que no actuar: es queixen que aquí, a les festes

no hi va gent i ells són a un poble de veïnat, per exemple.

-Com veus el nostre poble, en qüestió d'animació?

-No és mort, mort, però és bastant passiu, com he insinuat abans. Per exemple, als foguerons de Sant Antoni, de cada any hi ha menys gent i record que abans fèiem moltes ximbombades i ara han acabat a zero. Anàvem a na Joanata, a ca's Pagarrot, a s'Arraval i això s'ha perdut. Érem tres i dos ja són morts (l'amo en Bernat "Garbes" i en Crispulo). Ara, pràcticament som tot sol que hi vaig i ja no és igual.

Per ses festes de Santa Càndida, el dissabte hi havia poquíssima gent. N'hi ha que són còmodes i no volen deixar s'Arenal o s'Estanyol per fer vida de poble en festa. Però no te preocupis, si han de córrer a sa Pobla, per Sant Antoni, hi van tot d'una, sense pensar-s'ho. Hi ha gent que fa més cas de les coses dels veïnats que de les seves. Però jo no, festa de Lluçmajor, festa meua. A més a més, la meua dona sempre m'acompanya i també em prepara les coses en un moment.

-Alguna festa hi ha on hi participi més gent...

-A l'anada a "Ses Piquetes", per exemple i, en general, a totes les que siguin per infants. Aquestes activitats tenen més èxit perquè els nins i nines són més participatius i no han

perdut les ganes de bulla, com els adults.

-Qui té la culpa de la poca animació de Lluçmajor?

-Bé, des de l'Ajuntament es poden proposar més activitats de caire popular però la gent hi ha d'anar. El primer any que es va fer això d'anar a "Ses Piquetes" hi havia alguns incentius: premi per a la bicicleta més antiga (el vaig guanyar jo), per a qui

anava més ben vestit (el va guanyar en Joan Monseerrat, aleshores batle). Enguany hi he tornat, amb tota la meua família però pens que aquesta activitat s'hauria de motivar més. Pensa que per anar a "Ses Piquetes" m'he d'aixecar a les cinc però no passis pena que a les nou som a plaça amb les travilles posades. I sempre arrib el darrer, perquè em vegin...

-Te cansaràs algun dia?

-No ho crec. Continuaré fins que pugui: fent ximbombades, disfressat per Carnaval...

-Com veus la joventut llucmajorera en l'aspecte festiu?

-Res. Van d'altres coses i tenen altres quimeres. Si van a una ximbombada en canten una però aviat beuen de més i ja no és això que toca... llavors ja se tiren a la grolleria, i això espenya la festa. La qüestió

és no estar empegueïts. Jo, si m'he d'afaitar o m'he de depilar les cames, ho faig i encara que em costa un sacrifici, ha de ser així. La gent em diu: "és que no n'hi ha d'altre com tu. Tot t'està bé". I és que tanmateix hi pas gust i disfrut molt.

Catalina Font.

Foto: C. Julià.

TALLERS LLUCMAJOR

R.E.T. 0302

**REPARACIONS EN GENERAL
PINTURA I PLANXISTERIA**

Baltasar Tomàs Oliver - N.I.F. 41.372.489-C

Ronda Ponent, s/n - Telf. 66 12 67

07620 - LLUCMAJOR (Mallorca)

Llorenç Noguera i Sastre

"Garreta" o "Carresquet"

D'ofici trencador

Mestre Llorenç va néixer a Lluçmajor el dia 8 de novembre de 1902. Va anar a escola amb els Lluïssons i també a l'Escola Pública que estava a darrera el quarter de la Guàrdia Civil, a devora hi estaven els sementals. Però com era normal en aquell temps va haver de deixar ben aviat l'escola i als onze anys es va llogar de porqueret, primerament a Cas Frares i posteriorment a Can Boet. Als desset anys es va posar a fer de picapedrer amb en Joan "Gran". Al cap d'un any va passar a fer feina a s'Arenal amb mestre Antoni Martí, però acabà canviant de professió i fent-se trencador en contra de l'opinió del seu pare que trobava que aquest era un ofici molt feixuc. Arribat l'any 1922 es va presentar al servei militar, va ésser destinat a Àfrica i allà juntament amb altres llucmajorsers participà en diverses accions de guerra; una vegada llicenciat va reprendre una altra vegada l'ofici de trencador. Les coses que ens contà sobre la seva vida de trencador estan compreses entre els anys 1912 i 1936.

-Ens podríeu contar com era antigament la vida dels trencadors llucmajorsers?

-Vos contaré com era el temps del meu pare. El meu pare el dilluns de

matí una hora abans de sortir el sol s'aixecava i prenia es Camí de sa Tallaia Romanina cap a Tió i cap a Cas Ciutadà. Hi havia un altre trencador que tenia un ase i aquest anava i ve-

nia cada dia des de Lluçmajor a s'Arenal i aprofitava per dur cada dia el menjar a mon pare. Aquest trencador nomia Païssó, i vivia en el carrer del Migdia, nosaltres estàvem en el carer del Cel. Els qui no tenien ase o mul i no li podien dur el menjar, el que feien en aquest temps era agafar menjar per la setmana, posar-se'l a l'esquena i tira per envant. -Això era quan jo era nin-. El dissabte a les dues arribava a Lluçmajor i ma mare ja li tenia feta una coca i se la menjava, mon pare nomia Gaspar i va morir l'any 1927.

A les seves darreries mon pare va llogar una casa a s'Arenal i quan nosaltres, jo els meus dos germans, començàrem a fer feina ja hi quedàvem tota la setmana i veníem el dissabte a Lluçmajor. S'ha de dir que no fèiem feina amb màquines.

-Ens podríeu contar coses sobre les pedreres?

-Jo vaig fer feina a les pedreres de Son Verí i de Son Sunyer. A les pe-

PETITONS

REOBERTURA

Articles
infantils
de 0 a 12 anys

Llistes
de
naixement

Plaça Espanya, 46 - Tel. 66 18 59 (Lluçmajor)

P

PRATS - GARCIA

ASOCIACION EUROPEA
DE
PROMOTORES INMOBILIARIOS

Antònia Maria Prats Garcia
Associada n. 564

Plaça Espanya, 59 - 1r. esq. • Tel. 12 06 74
Fax: 12 06 74 (Lluçmajor)

dreres feiem feina per compte nostra, encara que a vegades ho feiem amb Cooperativa.

Nosaltres llogàvem el redol, el triàvem, i feiem el quadrat, cercàvem el que més ens agradàs i pagàvem la renda. El redol de cada pedrera l'abandonàvem quan arribàvem a l'argila, llavors passàvem a un altre redol. Quan s'acaba el marès comença l'argila.

El contracte es feia de paraula amb el senyor, quan jo vaig fer feina a Son Verí no vaig veure mai el senyor sempre era el garriguer que cada setmana venia a cobrar la renda. Els trencadors feien el contracte de paraula amb l'amo, el senyor i fins i tot amb el garriguer. Quan fèrem feina a Ca l'amo en Pau o a Can Puça, era l'amo el qui cada setmana venia a cobrar. Nosaltres li pagàvem una peseta i després a dues.

A cada pedrera hi feien feina normalment tres trencadors. Nosaltres érem els tres germans.

Fèiem feina de sol a sol. Quan fèrem la casa de Lluçmajor, jo i el meu germà feiem feina a Son Grauet, i no pujàvem cap peça en tot el dia, i la setmana de Nadal ens aixecàvem a les quatre i ens anàvem cap a la pedrera, ja teníem les peces arreglades i amb un llum de carburo les pujàvem més de quaranta pams per amunt; vàrem quanyar molt. Fèiem moltes hores.

-Com començava la feina a una pedrera?

-Quan havíem triat el redol, ho netjàvem de terra i a vegades a damunt trobàvem molt fort i ens duia molta de feina i anaves fent les regates amb l'escodra de cap a cap i llavors en feies quatre pams una, quatre pams l'altra, després l'arrabassaves i l'havies d'adobar deixant-les ben aplanades.

Una vegada, mon pare, jo i el meu germà feiem feina a s'Arenal i va venir un senyor, que era un enginyer i es va posar a mirar, al cap de deu minuts va dir al meu pare: "La feina que feis ara l'entenc però com ho feis per treure la primera peça?". El meu pare va manar al meu germà que començàs una peça de nou com si fos la primera, el meu germà començà a fer

les regates de quatre pams, la va omplir amb la meitat de terra i va aficar el mànec de l'escodra dedins i amb dues llaunes de ferro de quatre pams per llevar les peces, perquè amb quatre tascons llavors picant amb el mai poc a poc s'arrabassaven.

-Quines eines empràveu?

-Per fer les regates una escodra, les llaunes, quatre tascons que eren de ferro i els mais: l'adobador necessitava un tallant i una galga. Per pujar el marès teníem un molí amb el cilindre de figuera, pujava sis peces de pla, tenia tres barretes de pi, li dèiem antenes i una corda al voltant, voltant.

-Quin és el marès millor que heu vist?

-El de Son Verí, el de devers d'Estació era marès bo, el de Son Sunyer és més arenós. Jo també he fet feina a les pedreres de Galdent, no a la Cova sinó a damunt, jo feia feina per a en Verger. També vaig fer feina a son Fullana, el marès també era bo perquè era fort. El millor era el de Galdent. A Son Mulet també hi ha hagut pedreres però jo ja no hi he vist fer feina. Si hagués de fer un arc el faria amb pedreny de Galdent.

-Quin nom donàveu al marès?

-Hi havia gruix de rei de 25, emperador de 30, gruix de 20, gruix ordinari de 15 i llivanya. La llivanya

anava més cara. Tot el demés anava igual de preu. També hi havia el tres per dos que era de 10 cms.

-Com era la Cooperativa de Trencadors?

-El nom era Cooperativa de Trencadors i era per defensar els interessos de tots els trencadors; la primera va ésser devers l'any 1931. A la Cooperativa hi havia gent de distinta ideologia, encara que la majoria eren simpatitzants del socialisme. Ens reuníem a un cafè, on ara és l'Hotel San Diego.

Jo he vist tres cooperatives, perquè qualche vegada la cosa no marxava i la Cooperativa es desfeia.

La Cooperativa ens anava molt bé perquè tot el pedreny el venien i ens repartíem les ganàncies, tant si tu l'havies venut com sinó i si anaves tot sol a vegades no el podies vendre. A més el preu del pedreny oscil·lava segons n'hi hagués molt o poc en el mercat.

Els qui ens va ajudar molt va ésser en Miquel Parets; qui també a vegades assistia a les reunions de la darretera Cooperativa i ens aconsellava era n'Ateo Martí. Quan va esclatar el Moviment havíem de tenir una reunió a Ca Na Grina i havia de venir en Miquel Parets, i ja no la fèrem.

A la Cooperativa a més dels arenalers i els de Ses Cadenes, hi havia

EURO - IDIOMAS
Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Lluçmajor Tel. 66 1133

molta gent del Coll d'en Rabassa.

El president de la darrera era un del Pil·larí i el secretari era en Toni Puig que va esser un del "Set Mes-tres".

S'ha de dir que nosaltres no estàrem assegurats fins que va acabar el Moviment.

-De quines pedreres ens podríeu parlar?

-Les pedreres que hi ha a sa Costa des Revellar, dins Son Verí jo ja no les he vistes en feina, han de tenir molt més de cent anys. Devers l'Estació i a vorera de mar devers el xalet de Son Grauet si que les he vistes marxar. A son Sunyer a vegades hi havia més de cent persones que hi feien feina i allà jo he vist treure pedreny i transportar-lo en barques cap a Palma.

-Vos vàreu viure a barraques de trencadors?

-No, això ja és més vell que jo. A s'Arenal quan posaren el tren i feren l'estació tomaren una sèrie de barraques de trencadors de planta com les de roter. Una era de mestre Bielet "Carresquet", aquest vivia a Lluçmajor en el carrer de Llevant. Els nostres pares ja feien casetes. A Ses Cadenes hi havia una sèrie d'aquestes senzilles casetes, devers catorze o quinze, totes a un carrer, cada trencador en tenia una. A dins hi havia una cuina a un racó, una enramada a defora. Ja eren casetetes fetes amb peces de marès.

-Les barraques del molí de Can Pere a s'Arenal sabeu perquè servien?

-Eren propietat de pagesos. Totes tenen un corrallet per amuntegar l'alga que arreplegaven a l'hivern, lla-

vors quan era eixuta se l'enduien cap a la seva finca.

-Quin era el preu del marès en el vostre temps?

-Anava a dues pessetes la carreta-da, que eren tres peces, llavors es pagava a 3'50. Quan va començar el Moviment ens pagaven a duro la carretera.

-Per acabar que ens podríeu contar sobre la Guerra d'Àfrica de 1923?

-Em vaig entregar al servici militar a Palma, a Infanteria, on hi vaig estar set mesos; d'allà vaig passar a Tetuan, on hi vaig estar denou mesos. El Regiment era el 61. Això era durant els anys 1923 i 1924.

D'Infanteria hi havia tres Regiments, a Palma el 61, a Inca el 62 i a Maó el 63.

A Tetuan hi dugueren un Batalló de devers cent homes. De Lluçmajor primerament en partírem devers quinze o setze, llavors vengueren els del 24 i s'anaren el del 22. Entre tots vàrem arribar a esser trenta cinc. Amb noltros hi havia el Capità "Roqueta". Aquest estava en un altre Regiment. Avui solament som dos de vius, jo i en "Gamba".

Allà en mataren un de Lluçmajor, en "Bolenó" i en feriren un altre, en "Vilar" que va estar devers un mes a l'Hospital Militar.

En un dia en mataren devers cent catorze dels nostros.

La feina nostra era partir cada dematí a les vuit des del nostre Campament de Fondac per la carretera i a cada putxet hi deixàvem dos homes. Tot estava ple de turons i ho fèiem durant cinc o sis quilòmetres. Durant el dia no solia passar res, i a la una o

això cridaven el sergent i li deies - "Ara he vist dos moros que baixen per avall"- prop hi passava un torrent. Ell ens deia: -"Deixau-los fer, si no tiren, no tireu voltros"- . Hi havia ordre de tirar solament per respondre o defensar-se. Ells es parapetaven i quan a l'horabaixa ens retiràvem, el primer soldat que s'aixecava ja estava i començava el tiroteig. A vegades no en queia cap dels nostres però a vegades sí. Ens havíem de retirar corrent.

Estàvem en aquell putxet els dos soldats tot el dia parapetats devers sis o set hores fins i tot ens duien el dinar. En tot el dia passaven solament dos autocars de passatgers es deia "La Valenciana", que anaven cap a Tànger i camions de soldats que duien el menjar a altres llocs. Això es deia protecció de Carretera. El de "Casas Bolenes" crec que va morir així.

També férem "blocaos" que era un piset amb un soldat que feia guàrdia a damunt de dia i de nit, els altres estàvem parapetats abaix i dormíem, estava tot rodejat de filades de ferro.

Llavors quan sortíem dos soldats a fer la descoberta ja ens tiraven i si ens ferien o en mataven algun, se'n duien el fusell. Tot ho feien per prendre el fusell.

El material seu era d'una altra casta, el nostre era més bo, arribava més enfora, això sí, les seves bales feien més mal, perquè esqueixaven la carn.

Celso Calviño
Franc Jaume
Foto: C. Julia.

ANTÒNIA ISERN

major

ret

Perruqueria unisex

C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

LLENCERIA

Llaços i Botons

MERCERIA

PERFUMERIA

REGALS

CONFECCIÓ

C/ Major, 101 - Tel. 12 01 34 (Lluçmajor)

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

DESCOMPTES ESPECIAL FIRES 94

Joiés típiques mallorquines

Granets

Cordoncillos

Aros

Collars de monedes

Diamants

Rubís

Safirs blaus

Diamants

Maragdes

Relotges d'or

Arracades

Talla de Brillants d'un quilat, qualitat Top Wesselton VV1 i VV2

BONES FIRES I BONES FERMANCES

C/ Born, 29 - Tel. 66 04 03 LLUCMAJOR

Quaderns de Fum Major

Fira de polítics, estranyolers, tertulians, mestres, capellans, poetes...

Emprenc aquestes notes amb més urgència que la que n'ha esdevingut habitud i condició: m'agulla la coordinadora de la revista, que empeny a fi que aquests papers compareguin puntuals a la cita majúscula del calendari local: la Darrera Fira. Malgrat les filigranes tècniques que ens posa a l'abast aquest final de mil·lenni que ha fet de la pressa una fesomia i de la simultaneïtat espectacle i deologia, la impressió d'aquests papers té els seus ritmes propis, les seves exigències de temps que obrin, entre ara que escric i ara que llegeixes, una zona d'ombra de vuit o deu dies.

••

Escric en diumenge, el primer d'aquest Octubre, segona fira segons el peculiar recompte que la tradició ens imposa. Després d'una nit tempestuosa, la frescor de la mica d'oratjol i l'escalfor d'un sol de claror blanca, rentada, feien el matí plaent i habitable. A Plaça -hortelans i placers, la xurreria Rosaleda, meravella infantil davant les gàbies d'aviram i cadells, tertúlies dominicals, i jo, que no he pensat a demanar a Carmen Roca com avança la impressió del seu primer volum de rimes familiars-provava d'imaginar-me el poeta Josep Carnet trescant els carrers de la vila.

Quan vingué a Lluçmajor -era això a darreries de Juny- ho féu amb un bell braçat de roses del jardí de Son Forteza i una paperada de confits que m'enviava l'amic Rosselló perquè "brufàs" jo també la seva festa de Sant Joan, escaiguda aquells dies... En Carner restà alguns

dies a Lluçmajor. Férem amb ell una excursió a Gràcia, parlàrem molt de literatura... Érem els primers anys del segle, i així ho conta Maria Antònia Salvà a **Entre el record i l'enyorança**.

Hi pensava perquè aquests dies he començat i m'hi he apassionat de seguida- la lectura dels **Assaigs** que va publicar aviat farà quatre segles **Francis Bacon**, a qui s'ha considerat un capdavanter de l'home modern. La traducció és de Carnet, qui ens fa oblidar que no llegim un original, donant als textos català una elegància intemporal, clàssica, un to que sembla parlar-nos directament des del segle XVI, de la república dels llibres: *I ara, passant de la veritat teològica i la filosòfica a la dels afers civils: bé caldrà que reconeguim fins els qui no l'hagin practicat mai, que el tracte clar i categòric és honrament de la naturalesa humana i que mixtures de falsedat vénen a ésser com l'aliat en moneda d'or i ar-*

gent, que tal vegada consentirà més apte obrament del metall, però tanmateix el rebaixa...

••

La citació em dóna peu a ençarar el tema de la funció que va inaugurar el programa de Fires avançant-se un parell de dies al pregó oficial. Vull dir la Sessió Plenària de l'Ajuntament que tenia com a plat fort el previsible nou capítol del colobrot rabasquià. El corral de comèdies que ha esdevingut la Casa de la vila semblava per un moment convertir-se en escenari d'un drama quasi digne del contemporani de Bacon, Sheapeskeare, en versió adaptada el nostre nivell provincià. Rabasco, passat per la barberia reiterava les acusacions que havia filtrat a la premsa: any 91, informe tècnic sobre construccions il·legals a Aquacity; Juliol del 92, el batle pedani de Lluçmajor, Lluç Tomàs, firma l'informe favorable a l'expe-

dient per la instal·lació d'un restaurant espectral -que, sembla ser, requeria declaració d'Interès Social; segurament a partir d'una sol·licitud de llicència del maig anterior, que era per tapar una terrassa... I, segons Rabasco, aquesta sol·licitud no va passar mai, com era preceptiu, per la Comissió d'Urbanisme... i, així, aquest Febrer, Oliver hauria donat permís per obrir un restaurant que ja estava construït, sobre una petició per posar un toldo.

Oliver vengué a contestar que res de res, tot legal, i que Rabasco ja hauria pogut protestar abans d'unes pressumptes il·legalitats de fa tres anys, i l'acusava de no fer ben feta la feina de Tinent Batle d'Urbanisme. Amb aquestes, el recuperat portaveu de l'oposició, confessant que ja *en tenia ganes*, destapa l'olla dels trons i envest a repartir ventim, sobretot a Rabasco, recordant una de les informacions, al meu entendre, cabdals per entendre la berbena: falta poc per les eleccions, i Rabasco va a la seva, després de no haver-hi anat tant a l'hora d'obtenir resultats reals i tangibles.

I, un servidor, amb un pam de nas. No he arribat a aclarir si hi ha hagut irregularitats gegantines o petits errors de procediment en relació als quals *errar lo menos no importa si acertó lo principal*, que deien a Fuenteovejuna. Tal vegada, al marge que, entre el tancament i l'aquí no passa res, hi ha d'haver sancions d'altre calibre, si s'han comès unes il·legalitats... la conclusió que en trec és que, el ciutadà del carrer, davant completes consemblants, no pot fer més que romandre amb un pam de nas, sense arribar a entendre el què. I recordar l'afirmació d'un jurista que vaig llegir en certa ocasió: quan l'ordenament legal d'un sistema assoleix un gran de complexitat que el fa incomprendible pels ciutadans, aquest sistema ha entrat en decadència. Buròcrates, partitocrates, polítics amb doble feina a la privada i missers jugaran el seu joc de nyic i nyec, i nosaltres, amb la boca badada, sense acabar-ho d'entendre, pensant que, en lloc de *tracte clar i categòric*, ens mos-

tren l'obrament del metall rebaixat que més els convé. Suspirant, i sense entendre... embullats dins el romague-rar burocràtic.

• •

No vaig poder assistir al Pregó de Fires d'enguany. Però, si en aquest darrer capítol del Cas Aquacity no està gaire clar que n'arribem a treure aguller, i pel que fa a Rabasco sembla difícil la ressurrecció política després d'una trajectòria d'una previsibilitat tragicòmica, l'any que vé el podré llegir (el pregó), si abans no el trasmet la Tv local. A l'espera de l'anun-

ciat monòlit o monument, el catedràtic i historiador Román Pinya, intel·lectual orgànic de la dreta pepera i pròxim a l'Opus Dei, va parlar de *Llucmajor, terra de llibertats*: un tema certament enllepolidor.

• •

Fora bromes, pens que un dels índex que ens poden permetre avaluar la vida democràtica, l'existència real i assumida d'aquesta via de llibertats que pot ser la democràcia, és la capacitat dels ciutadans per tenir ideologies enconrades, i dir-se tot el que s'hagin de dir a la pal·lestra política,

Boutique

Marlu

(Des de la talla 12) *

ROBA DE JOVENTUT, DE SENYORA I DE SENYOR.
DARRERES NOVETATS. BIJUTERIA I COMPLEMENT'S

VOS DESITJAM BONES FIRES

C/. d'Es Vall, 93 - Tel. 66 05 29 (LLUCMAJOR)

sense renunciar als mínims que marquen les bones maneres, però després saludar-se pel carrer i, si s'escau, asseure's a un cafè de plaça i parlar-ne. Ho dic perquè, al meu catàleg de llibertats llucmajoreres, hi posaria la tertúlia, de senatorial vaig qualificar-la en afegir-m'hi una estoneta, que mantenien el dilluns de Sant Miquel al Cafè Colon Mateu Monserrat-regidor del PP i assidu protagonista d'aquesta secció, que, a diferència d'altres, sempre ha admès el ventim que li he receptat amb lloable esportivitat democràtica, a l'hora de tractar-me, Mateu Joan Florit, barbat director i factotum de la revista L'Estel de Mallorca, i Manolo García, comunista i veterà defensor de la llengua i cultura de Mallorca -jo som foraster de naixement, i ben orgullós que n'estic, em diu sovint i amb raó, però defens la terra que he fet meua més que molts de mallorquins de naixement...

No vos contaré tot el que debanarem, però si que un dels temes de la conversa era l'amenaça que significa per s'Estanyol l'ampliació del Cul Nàutic. I un pista pels mobilitzats estanyolers: anau a comparar els projectes depositats a les distintes institucions, ja que cada vegada hi ha més indicis per sospitar que no són iguals.

• •

Ara que ja ha sortit el tema, la direcció d'aquests papers em fa arribar, com als antics programes de ràdio, la sol·licitud d'uns estanyolers perquè escrigui... imagin que "contra" l'ampliació esmentada. No sé que puc afegir al que ja he dit. Em ve a la

memòria el famós poema de Bertold Brecht: *Quan varen dur-se'n els jueus no vaig fer res, perquè no som jueu, quan varen dur-se'n els catòlics no vaig fer res... i ara que me'n duen a mi, ja no queda ningú a qui adreçar-se...* el poema, que més que citar estrafig, parla, de fet, de la solidaritat. I podríem fer-ne una variació d'aquest estil: *quan es carregaren s'Arenal vaig alçar-hi dotze pisos, i quan es carregaren Son Verí, o Son Antem, o Cala Pi, quan volien fer una base militar a s'Aguila, la cosa ni m'anava ni em venia, i ara que em faran la punyeta davant el xalet...* Ho dic perquè, entre veterans militants ecologistes llucmajorers, hi he notat aquest clima sentimental, de pensar vaja, ara els mateixos senyorets que se'n reien de nosaltres i votaven el PP, volen que ens moguem per defensar-los la vista... Ho diuen, ho deim i ho sentim així, però sabent que és més que el xalet, el que s'hi juga, i per això, toixarruts malgrat tot, feim costat a una reivindicació justa, per coincidència, perquè també són nostres, el paisatge estanyoler, la seva tranquil·la convivència amenaçada. I un futur habitable a Mallorca. En parlava amb els meus vells i bons amics Pep Buades i Antònia Rotger, ara militants anti-port, i em contaven històries sinistres d'amenaques de l'estil de "no sabeu amb quins interessos econòmics vos enfrontau..." Però podem sospitar-ho. I, dins la mala llet que tot això provoca, un somriure: en sentir com els peperos estanyolers de tota la vida se senten traïts per un dels seus, el batle Oliver. No sabien que sol passar-li a qui es colga amb

al.lots? Si, certes gràcies, a certes persones, només els fan rialles mentre passen a veïnat.

• •

Torn a Josep Carnet, que es deia mallorquí de Catalunya, per llegir, al pròleg que va escriure per **Espigues en flor** de M.A.S., *Oh, sendes catalanes, que avui teniu garfit el cor per un esbarzer agafadís que en torterol l'encercla, la poesia de Maria-Antònia és com una ofrena votiva per a la santa incorruptibilitat del vostre verb.*

El verb... ser mallorquí, catalano-parlant, estimar la pròpia llengua, o simplement voler exercir el dret inalienable i alienat de viure en català, ens fa estar seguit seguit amb l'ai al cor.

Ho escric pel vergonyós espectacle que oferia al Senat el president Canyellas: ho he escrit a altres papers i un tal senyor Segura em tornava a tractar de fonamentalista damunt l'Ultima Hora: retreia, del meu article, dues frases, i, com sol passat, ni un argument per contradir-lo: qui ha dit que els debats eriosos sien qüestió d'arguments. Però ho repetesc ara: un pagès mallorquí, tota la societat tradicional mallorquina, sabia que no es parla de la mateixa manera damunt una trona que al tasser de la taverna. I el canyellisme, com a bon hereu del franquisme, vol falsificar-nos la llengua per inventar diferències amb el català del Principat: amb les intencions polítiques, desnacionalitzadores, embulladores de la troca del conviure, que són bones d'imaginar. I Cañellas mentia, afegiré, en dir que ell usa el català amb tota normalitat:

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat.

Comare

També hi ha servei de
massatges terapèutics

C/ Rigo, nº 73. Tel. 66 24 90

ESPORTS
LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D' ESPARDENYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/ Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

RENAULT TWINGO

Cilindrada 1.239 cc.
Caja de cambios de 5 velocidades.
Cinturones delanteros con pretensor.
Refuerzos laterales de puertas.
Amplio espacio interior modulable hasta 1.096 dm³. Velocidad máxima en circuito 150 Km/h. Consumos homologados: a 90 Km/h. 5,1 Urbano 7,4 l.
Y si lo quieres con Aire Acondicionado el Twingo Wind lo lleva de serie.

Opciones:

Pintura metalizada.
Techo solar panorámico.

RENAULT 19

Bandas de protección laterales.
Cinturones delanteros con pretensor pirotécnico. Refuerzos laterales de puertas. Retrovisores exteriores regulables desde el interior. Pre-equipado de radio con antena. Consumos homologados 5,3 l. a 90 Km/h. 8,1 l. en ciclo urbano.

Opciones y equipamientos:

Existen otras versiones dentro de esta gama en las que podrás encontrar: Hasta 137 CV. de potencia. Air Bag. ABS. Aire Acondicionado. Cinturones pirotécnicos. Y un sinfín de detalles más.

RENAULT 19 RSI 16 V.

RENAULT CLIO 1.4 RT

RENAULT CLIO

Bandas de protección laterales.
Repasacabezas regulables de seguridad. Cinturones de seguridad delanteros con pretensores y regulables en altura. Refuerzos laterales de puertas. Asiento trasero abatible. Consumos homologados. Versión 1.2 gasolina 4,8 l. a 90 Km/h. 7,3 l. en ciclo urbano.

Versión diesel 4 l. a 90 Km/h. 6,6 l. en ciclo urbano.

Opciones y equipamientos: Existen otras versiones dentro de esta gama en las que podrás encontrar: Air Bag. ABS. Aire Acondicionado. Cinturones pirotécnicos. Y hasta 137 CV. de potencia.

Garantía de un año con opciones de ampliación hasta 3 años y contrato de mantenimiento.

BONES FIRES!

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n. Tels. 66 01 40 i 66 00

basti recordar que, fa pocs mesos, s'adreçava en foraster als representants dels ciutadans de la CEE que viuen a Mallorca per demanar-los que s'integrin a la nostra societat. Idò això.

Poc abans, el Conseller de Cultura treia una Ordre sobre l'ús del català a l'ensenyament absolutament contrària a la difusió d'aquest ús: només tolerant amb aquells que ja ho han aconseguit o ho arribaran a aconseguir sia com sia; però que no compleix les disposicions de la Lei de Normalització d'assegurar aquest ús.

Appartheid lingüístic se'n diu d'això. L'única manera d'assegurar el coneixement d'una llengua minoritzada com la nostra és convertir-la en la llengua vehicular de l'ensenyament. A Catalunya, després de tant de rebumbori, només 79 de cent mil alumnes han demanat assistència especial en castellà.

• •

Tot això em mena a parlar de Ses Escoles, el col·legi públic Jaume III. I vull començar afirmant que, com a pare d'un alumne, la meua experiència de dos anys i un parell de setma-

nes és ben positiva. En aquest sentit, del col·lectiu de professionals de l'ensenyament que treballen al centre esmentat, només puc dir-ne bones paraules. Però, tanmateix, de la meua feina com a representant dels pares, n'he tret prou conclusions per intuir un vici de funcionament: el que podria anomenar la síndrome de la comoditat de funcionari de llarga destinació, fet d'una suma de privilegis ínfims, de conxorxes minúscules, d'autoconcessions quasi imperceptibles i venials si les comptam d'una en una, però que en conjunt vicien de base el funcionament d'un centre, que hauria de ser cada vegada més participatiu i democràtic. I ja em sap greu haver-ho de dir. El resultat, és que la participació democràtica sembla que s'hagi de reduir al vot burocràtic, als tràmits inevitables. I qualsevol intent d'anar més enllà s'acabi percebent com una ingerència, un abús, un atac. Com si el pitjor que pogués passar amb un problema fos parlar-ne i demanar solució: remenar el bassiot, si m'explic. Com que el centre és al mateix temps una peça d'un mecanisme igualment burocràtic, que acaba, per dalt, tocant la política, la cosa encara s'embulla més.

Així m'explic el que ha passat aquest començament de curs, a un centre que fa anys va aprovar, i aplica progressivament, la introducció de la nostra llengua com a idioma d'ús normal, recreant un espai de normalitat bàsic, imprescindible per un projecte d'ensenyament arrelat a l'entorn, que em consta que, poc a poc, dóna els seus fruits. Amb aquestes, a nins que feia dos anys que rebien ensenyament en català, els posen una bona part de l'horari a càrrec d'una professora que encara no el domina prou. Es tracta, vull deixar-ho clar, d'una persona que voldria que seguís formant part d'aquest grup que és l'escola: fins i tot en l'aspecte de la llengua, tota la informació que n'he arribat a tenir em dóna a entendre que el seu capteniment és exemplar. I la seva solvència professional no seré jo qui la posi en dubte. Vull dir, em fa la impressió que l'han

Querviures Clar

*Aquest establiment vos desitja
BONES FESTES
i vos presenta les millors ofertes*

C. Bisbe Taixequet, 62 • Tel. 66 03 93 (Llucmajor)

enganxada enmig d'una batalla que no és seva.

Qui té la obligació de complir planificacions com aquesta és el Ministeri i, clar, la direcció del centre. I que tampoc no devia ser tan difícil ho demostra que, després de les gestions corresponents davant la inspecció de zona, s'ha trobat una solució -cosa que em fa demanar-me si era tan complicat per la direcció haver-la trobat sense crear tants de maldecaps. De rebot, també s'ha arreglat un altre problema semblant: el del logopeda, l'especialista en problemes del llenguatge, que l'any passat, a un centre català, no dominava aquesta llengua.

De tot això, però, en trec una conclusió penosa: fins i tot cada petita passa de normalitat que assolim, resulta que encara no és segura, i ens veim obligats a seguir despenent temps, humor i energies en defensar obvietats, drets reconeguts. Per molt que Cañellas prediqui a Madrid, per molt que els quatre de sempre sembrin les alarmes de sempre, l'únic procés que sembla imparable és el de substitució del mallorquí pel castellà. Seguim, pel que fa a l'idioma, i no sols a l'idioma, *garfit el cor per un esbarzer agafadís*.

••

Sense deixar l'ensenyament, Monseñor Úbeda, Bisbe de Mallorca, s'ha afegit als seus col·legues d'arreu de l'Estat de les Autonomies recimint al Ministeri d'Educació la seva actitud sobre l'ensenyament de Religió -és a dir, la propaganda i adoctrinament de la seva religió- als centres

públics. *Hi ha una actitud, deia el bisbe, que fa impossible l'ensenyament de la Religió als centres públics, que constitueix un atac als pares, que tenen dret a que els seus fills rebin aquesta formació religiosa.*

A la vila, on hi ha d'altra banda, un grapat de centres confessionals, la situació al Col·legi Públic, que és l'únic on podem acudir els pares que volem una educació constitucionalment laica, desmenteix les paraules del bisbe.

D'una banda, la informació als pares sobre la no obligatorietat de la Religió (de comprar-ne el llibre, anar a classe...) i sobre l'existència d'alternatives, si existeix abans de començar cada curs -que no sol existir fins ara- és francament insuficient.

D'altra banda, l'alternativa és el més semblant a un càstic: i massa semblant a una forma de marginació, de manera que, de fet, coarta la llibertat d'elecció. (Sortir de classe i anar a la direcció, amb un mestre, en el millor dels casos) Sé de més d'un nin que, un cop tastada l'alternativa, ha demanat assistir a les classes d'adoctrinament ideològic catòlic, no per convicció: perquè se sentia marginat.

I això és així, perquè està plantejat de manera que aquells que no volen classe de religió s'han d'esborrar, en lloc d'haver-se d'apuntar els qui en volen, com seria el mínim democràtic exigible. L'Església, digui el que digui la versió oficial o el text sagrat, vol comptar estadísticament amb els tebis, amb aquells que pensen que tanmateix..., que no gosen sortir del

que encara és la norma.

I aquest és el problema, a la vila al manco, la norma és la mateixa que en els temps no tan allunyats del nacionalcatalanisme. Només amb certa tolerància amb els dissidents pertinenços.

Em fa tot l'efecte que això no passa per casualitat: és la mateixa organització que, ara, quan no té cap efecte pràctic, o encara, li permet d'obtenir-ne certs beneficis d'imatge, demana perdó pels homicidis, tortures, persecucions, en que ha basat segles de dominació, de ser, de grat i per força, l'únic vehicle d'expressió cultural i interpretació del món de la nostra societat. Ara, que les víctimes, Galileo, Giordano Bruno, i tants i tants, anònims o coneguts, jueus, cristians dissidents, agnòstics, musulmans, víctimes de fonamentalisme catòlic, ja no poden protestar, o han fet sentir la veu de la seva obra i la seva vida més enllà de l'assassinat i la persecució.

Mentre, l'església continua perseguint a les seves institucions als dissidents, allunyant-los de les càtedres i escoles, acallant-los, com Sant Pau, abans de ser-ho, perseguia els primers cristians per les sinagogues. I demana perdó, però no restitueix, com ens ensenyava que s'ha de fer en penedir-se: no renuncia de bon grat, fent acte de contrició i propòsit d'esmena a cap dels privilegis aconseguits beneïnt bombarders antidemocràtics, posem per cas recent: defensa com un dret cada un d'aquests privilegis com en el cas que ens ocupa.

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES · BANQUETS · COMUNIONS
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

**PERRUQUERIA
PUIGSERVER**

HORARI:

De dimarts a divendres:

de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes:

de 8 a 17

C/ Orient, 8 - Tels. 66 20 08 · 66 11 12 · 64 05 14

Fins i tot els cristians compromesos que conec admeten que aquestes privilegis abusius són més negatius que altra cosa. Reconec, i estic disposat a defensar, amb totes les reserves que s'han de fer per evitar la manipulació de nins indefensos -si està mal vista la negativa dels testimonis de Jehovà a les transfusions de sang, de provada validesa, perquè no ho ha d'estar, al manco a l'ensenyament públic, la tortuosa i igualment acientífica mentalitat sexual del catolicisme, que tanta gent ha traumatitzat, la seva oposició a mesures per controlar l'excessiu creixement de la població municipal, posem per cas? o, simplement, la seva versió els fets, distinta de les, més plausibles, de la historiografia moderna- Reconec, deia, el dret dels pares cristians a donar educació cristiana als seus fills, però fora obligar indirectament a ningú: a la catequesi parroquial, per exemple, o als centres confessionals, o de qualsevol altra forma sempre que no sia incompatible amb el meu dret a diri-

gir l'educació edl meu fill, i al del meu fill a no patir, com ara, discriminació per motius religiosos, ideològics. La resta, són privilegis anacrònics, abusos.

• •

Són, si ho pensam bé, els problemes de sempre, consubstancials de viure de l'home, qüestions del regiment de la cosa pública, del llenguatge incomprendible dels poderosos, dels dubtosos drets d'uns pocs a empenyorar, comprar i vendre allò que no té preu i ens sustenta: el cel, la mar, l'aire..., dels privilegis dels déus i els dels homes, de l'escoltar -o no, o llegir com ens convé- les sentències dels savis, i recordar les belles paraules dels poetes de la tribu... de com els vivim ara i aquí, fent el cap viu o donant el vent per escampat, i tornant a parlar-ne a l'àgora, pot ser sense treure'n mai aguller per a tothom plagui.

Com és tan vell com l'anar a peu aplegar-se per comprar i vendre, intercanviar, mostrar i veure, endoïar i

conviure, i fer-ne ocasió per a la festa i l'esbarjo del cos i de l'ànim... generacions de llucmajorers han fet les Fires, com en un fil que ara nuam no saltres. *Somewhere over de Rainbow...* la cançó que cantava la Garland i jo ara escolt al violí gentil d'Stephane Grappelli: A qualche banda sobre l'arc-en-cel: baix d'un cel que ara es cubria amb tots els grisos, els liles, els negres de feixucs nuvolats, i després s'obria per oferir-nos la mica d'escalf netíssim d'un sol teb he anat desfent el meu cap de fil, que, ara lector, ja és teu, si així ho has volgut. Escrivint he passat l'horabaixa, i ara és de nit a Lluçmajor: entre ombres i siluetes, la figura il·luminada i rogenca, daurada, del temple disforjo, em mostra, com una broma heràldica?, el vell rellotge aturat a una hora oblidada i misteriosa, irrecuperable i única.

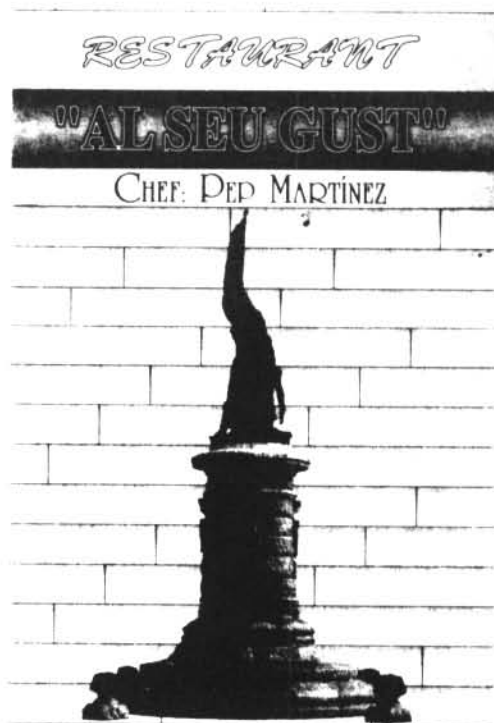
Miquel Cardell

MONSERRAT

MODA HOME I DONA

**MERCERIA
PERFUMERIA
LLENCERIA**

*Ens trobareu a la
Plaça d'Espanya, 49
Tel. 66 05 10
VOS ESPERAM*

TANCAT ELS DIUMENGES A LA NIT

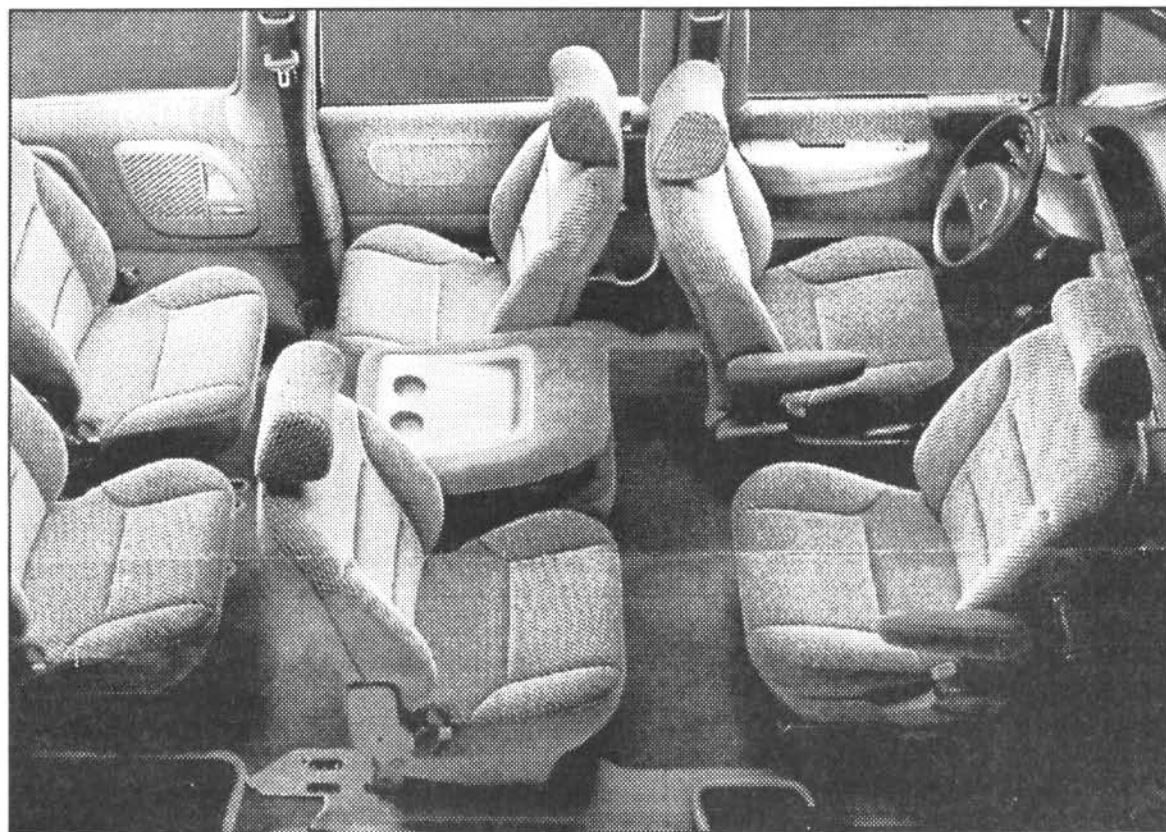
C/ NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

Tallers **MARINA**

PEUGEOT-TALBOT
Agent Oficial

C/. Marina, 104 -Tel. 66 05 21
Exposició i venda: C/. Marina s/n
LLUCMAJOR

estilo de vida
MOTOR

MONOVOLUMENES

PEUGEOT 806 SV

EN BUSCA DE LA SUPREMACIA

Fermances

Podem fer una volta a peu pel poble i no trobar massa indicis que hi hem arribat setmana del patró de la vila: només una ja entranyable *roulotte* bunyolera, en un racó de la plaça, assenyala tímidament la proximitat del que hauria de ser una festa. Una *roulotte* com un símptoma -nomadisme; tothom passa del poble, però no s'hi atura, no s'hi detura, ni tan sols aquells que hi són tot l'any, tot el dia-, i un bunyol com una divisa -guaitam dins la Casa de la Vila, treim comptes de casetes foravileres, asèptics camps de golf, arrassadors projectes nàutics, ecologistes de boqueta, guiris de poca pela i molta birra per devers s'Arenal, cent ningú-no-sap-quants-anys d'una poetessa transvestida, engolada, envilida, manipulada, mal llegida...

Podem, també, sortir aquesta nit pel poble, vespres del dia del sant patró: ens trobam només amb nosaltres mateixos, i amb cambrers amb un punt nostàlgic en el rostre: els joves, *ubi sunt*? Tothom dorm com una soca en el poble que només sap adormir-se i fer dormir, en el poble-dormitori, en el poble de cascall. Com una soca cremada a La Trapa, el poble que enyora amb un ull cluc aquelles nits en què era moda davallar-hi per gresca, per parlar, per veure una mica de nit viva -modesta, però viva-, però que va acabar per avorrir-se, i fer-se avorrir, i per empegueir-se de tant d'avorriment, com una damisel.la cursi de novel.la decimonònica dolenta. O com de gran novel.la crepuscular, com Comarquinall, com Vetusta? Tant és. Els joves, *ubi sunt*? Els trobarem l'endemà, en trobarem un grapat l'endemà, sota l'ègida de l'arcàngel local, com sempre, en el Recreatiu. El Recreatiu, com sempre, últim reducte, visca en Biel, molts d'anys, i també en Matt Dillon, que s'assembla gloriósament a Sant Miquel, el *grunge* fa miracles.

Però la gran festa de la setmana patronal, el gran berenar de negres, és dilluns, quan tothom vol veure els rollers funambulismes retòrics que

calen en l'explicació d'una gestió inexplicable. Ping-pong d'acusacions, amenaces i buit total, mans que assenyalen amb el dit gros per avall, *et in pulvum reverteris*, amèn, au. La bunyolera molt a prop, el gran bunyol, el petit guinyol, l'empatx. Quin ritme, quina cosa, el poble se'n va a dormir i s'adorm patronalment, heròicament, una adormida de pinyol vermell, dormits per sempre com Josep i Maria.

No fa res: nosaltres anem a dormir també, i ja farem la viu-viu el dia de la fira, quan el poble perd la ver-

gonya i es llança en bloc a lluir i a suar com qui posa al sol una perxa de sobrassades. Com a caramull de camaiots somnolents dins una nau prefabricada, el poble, que no és un poble, perdó, sinó una ciutat, el poble va ser una senyora ciutat l'any tretze, com l'any tretze el grip va ser un senyor grip. El poble, la ciutat, el jaç, Sant Miquel, greix i oli de bunyol, *has been*. Tant és, no fa res. Farem fermança d'esperar l'any que ve, a veure meam què passa.

Sebastià Alzamora

AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.

Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

LA SUPER OFERTA DE
LA COMUNICACIÓN

Y SIEMPRE EN LOS SERVICIOS OFICIALES BOSCH

NOKIA 100

- * Funció de memòria d'última
- * Indicador de bateria
- * Indicador de potència
- * Indicador de l'horari d'ús
- * Pantalla simple i doble
- * Antena interna
- * 12 memòries numèriques
- * Reconeixement de veu
- * Cèl·lula de ultrason de flames
- * Bateria de 1000
- * Control de volum d'altaveu

PRECIO
60.000

NOKIA 101

- * Funció de memòria d'última
- * Indicador de bateria
- * Indicador de potència
- * Indicador de l'horari d'ús
- * Pantalla simple i doble
- * Antena interna
- * 12 memòries numèriques
- * Reconeixement de veu
- * Cèl·lula de ultrason de flames
- * Bateria de 1000
- * Control de volum d'altaveu

PRECIO
72.000

SUPER OFERTA

Telefono de Bolsillo KIENZLE

- * Neteja de pantalla
- * Display color
- * 12 memòries numèriques
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000
- * Bateria de 1000

PRECIO
55.000

NOKIA 121

- * Funció de memòria d'última
- * Indicador de bateria
- * Indicador de potència
- * Indicador de l'horari d'ús
- * Pantalla simple i doble
- * Antena interna
- * 12 memòries numèriques
- * Reconeixement de veu
- * Cèl·lula de ultrason de flames
- * Bateria de 1000
- * Control de volum d'altaveu

PRECIO
99.900

UNIFONO
KIT "SACON"
UNIFONO

© 1994 NOKIA CORPORATION. TODOS LOS DERECHOS RESERVADOS. NOKIA, NOKIA 100, NOKIA 101, NOKIA 121, KIENZLE, UNIFONO, KIT "SACON" SON MARCAS REGISTRADAS DE NOKIA.

-En Rabasco i Aquacity varen ser les estrelles de la sessió plenària. Vatu el món!, quina passada. Entre el regidor d'ASI i el batle varen amollar una lletania de dades, expedients i altres herbes per no aclarir res. En Rabasco va seguir amb set n'han entrades i set n'han de sortir: "El restaurant d'Aquacity és il·legal i deman la dimissió del batle perquè afavoreix interessos privats".

El batle va girar la truita. Va defensar la legalitat i l'absència de qualsevol infracció urbanística al complex aquàtic de s'Arenal. Va acusar a Rabasco d'haver propiciat la il·legalitat quan va paralitzar una expedient durant més d'un any i es va demanar quins interessos tenia Rabasco contra Aquacity.

Durant quasi dues hores es varen succeir intervencions en que varen abundar les mitges acusacions sense que ningú, segons sembla, se decidís a destapar-ho.

-Quan Tomàs Garcias va intervenir va optar pels refranys. Un en castellà: "Estas aguas trajeron estos lodos" i un altre, de més expressiu, que es referia a Rabasco i als regidors trànsfuges: "Qui amb al.lots se colga, s'aixeca compixat".

I com que es tractava de fer preguntes, el portantveu del grup socialista es va interessar per una factura de més d'un milió de pessetes corresponent a un sopar d'ASI a Aquacity.

El mussolet, una autoritat en caminois i barreres, vol donar l'enhorabona al regidor expert en barreres. Aquesta experiència i, m'imagín que d'altres, li han suposat passar de tenir regidor d'ASI a tinent de batle. Si li ho haguessin dit a començaments de legislatura, ni ell mateix no s'ho hauria cregut.

El mussolet ha decidit demanar-li consells. Crec que s'ho paga, perquè quan parla de caminois i de barreres fa el paper més trist que en Colau a sa Pobla, se'n riuen d'ell

i sempre queda com a segon plat.

El grup mixt -Barceló, Ferré- en certa manera uneix una altra vegada ASI. Rabasco ho tendrà malament per parlar perquè el batle ha nomenat portantveus d'ell mateix a Barceló i Ferré. L'òliba espera que les coses canviïn, ja que una sessió plenària amb en Rabasco amb la boca tancada no sembla possible i els plenaris serien d'allò més avorrits.

Estam en temps de fires. Comencen els focs artificials del tram final de l'actual legislatura municipal amb la inauguració del polígon industrial. Seran uns mesos per a l'esclafit i ja ho veurem.

A Badia Gran ja hi ha escola pública. Una monada de bé. El que no és tan monada és (si no ho hem malentès) el nom del col·legi: "Bahía's". Sembla un nom d'un pub arener. Això és la normalització lingüística? No anam, no anam...

Molts d'anys i bona fermança!

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A.SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.

Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atendrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

Opinió

Joan Quintana

Als entrenadors de futbol base

Els entrenadors són uns presoners dels resultats; en dos dies passen d'en-

trenadors a enterrats, sempre resulta més fàcil canviar o despatxar un home que no un equip que no funciona. Si això és injust en el món dels professionals o dels amateurs compensats, molt més absurd ho és quan es tracta d'entrenadors de futbol base. Ells són els grans oblidats i en la majoria de casos, marginats de l'esport del futbol, i, supòs, que de la majoria d'esports. A més a més tenen uns grans "enemics" directes i molt influents: els pares d'aquests jugadors que creuen que el seu fill és el millor o que, almenys es mereix estar dins l'onze titular, o en el set inicial si es tracta de futbol 7, pel simple fet d'haver anat a tots els entrenaments o que s'hagi pagat una quota de soci o la fitxa del seu propi fill.

Jo, a aquests pares, i no a tots perquè n'hi ha que comprenen i reconeixen uns fets, els diria que deixin treballar aquests entrenadors, i els animin i comparin, que qualsevol esport que els seus fills practicassin els costaria molt més, i no en parlem si s'havien de desplaçar, en aquest cas, fora de Lluçmajor, per exemple de Palma, tres o quatre vegades per setmana.

Els continuen i ho fan en silenci, amb un treball que no es paga econòmicament i que es posa en dubte, en moltes ocasions, la qual cosa fa molt de mal. Jo no els puc fer cap homenatge ni molt menys pagar-los el treball que fan, però des d'aquí els envio la meua admiració i respecte, per a aquests homes que ho donen tot demanant molt poc. Aquesta columna, idò, va dedicada als entrenadors del futbol base.

C.D. Espanya la. Preferent

Llorenç Andreu, Sebastià Martí i Toni Cantos

Joaquín

menys, deu anys.

ESPANYA, 7 - MURER, 0

Passen els dies i les setmanes; ja portam cinc jornades de competició i el CD Espanya no acaba de trobar el camí bo. La seva situació és tranquil·la, al mig de la classificació però no és la que esperaven els socis, aficionats, directius i tècnics, J. Llompart i P. Fullana a hores d'ara. I, naturalment, els propis jugadors. I és justament en els jugadors (crec) que vénen els mals i això que dic "en els jugadors" i no "en aquests jugadors" perquè segons la meua opinió la gran diferència de l'Espanya, d'ara al de fa dues temporades, està en els que se n'han anat i no en els que han quedat.

Vegem aquestes absències, per a mi, una línia, en primer lloc, Llorenç Andreu en defensa, S. Martí en la línia medular i T. Cantos a la davantera. El primer, Andreu, amb una acceptable tasca defensiva i una bona disposició per pujar pilotes a l'olla contràries. El segon, S. Martí, que com a migcampista era un dels millors carrilers que han tengut els espanyistes durant els darrers anys, a més de marcar amb una mitjana de deu gols per temporada. I, per acabar, ja que parlem de gols, T. Cantos, el millor goleador que ha tengut el CD Espanya als darrers, al

Espanya: Amengual (3), Tomás (3), Corbalán (3), Cosme (3), Vicens (3), Magaña (3), Bonet (3), J. Clar (3), A. Clar (3), Tonete (3) i Marín (3).

Canvis: Felipe (3) per Corbalán, Chavero (3) per Vicens, Moreno (3) per Bonet i Ferretjans (3) per J. Clar.

Gols: 1-0, m. 9, A. Clar. 2-0, m. 14, Marín. 3-0, m. 50, A. Clar. 4-0, m. 83, Tonete. 5-0, m. 87, Chavero. 6-0, m. 89, Magaña i 7-0, m. 91, Amengual (p.)

Comentari: Crec, com he dit moltes vegades, que el resultat ho diu tot, no obstant això, en aquesta ocasió vull afegir que l'Espanya va tenir els set darrers minuts, en què va marcar quatre gols, explosius, en què li va sortir a gol cada dos minuts. I, a més a més, si hagués duit una mica de sort els gols haguessin superat, finalment, els deu, davant d'un Murer desconegut i torpe.

ESPORLES, 1 - ESPANYA, 1

Espanya: Amengual (2), Tomás (2), Corbalán (1), Cosme (2), Vicens (1), Magaña (1), Bonet (1), J. Clar (1), A. Clar (-), Tonete (1) i Marín (1).

Canvis: Chavero (1) per Corbalán, Moreno (2) per Bo-

net i Felipe (2) per A. Clar.

Gols: 1-0, m. 65, Lázaro i 1-1, m. 77, Felipe.

Comentari: En un partit poc brillant al primer temps i més mogut en el segon, l'Espanya i l'Esporles es varen repartir un punt per hom en un encontre que tengué una primera meitat local i una segona que va ser visitant.

ESPANYA, 0 - ATC. BALEARS, 0

Espanya: Amengual (1), Tomàs (1), Marín (1), Cosme (1), Vicens (1), Moreno (1), Magaña (1), Felipe (1), A. Clar (1), J. Clar (1) i Tonete (91).

Canvis: Ferretjans (1) per Moreno, Bonet (1), per Felipe i Chavero (-) per Tonete.

Comentari: Un lamentable arbitratge del col·legiat Benítez Pinto va privar el CD Espanya d'aconseguir els dos punts. La seva major errada va ser, als darrers minuts, ignorar un clar penal comès a Bonet. Hem de destacar, finalment, dos esdeveniments, el primer la gran actuació de Bernat, porter visitant i l'extrema duresa que varen fer servir alguns jugadors de l'Atlètic Balears fins el punt que semblava que jugaven una final.

Joan Llompart i Pere Fullana, primer i segon entrenador, respectivament del C.D. Espanya. Fotos: Quintana.

CAMISOTES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07820 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

IVECO

SERVEI AUTORITZAT

Tallers
ANTONIO
ROSSELLÓ RAMIS, s.l.

C/ Navarra, 4-6 • Tel. 66 09 28
Llucmajor

OPEL ASTRA: LA SEVA EXCEL·LÈNCIA, EL FUTUR

SERVICI

Una generació per endavant

AUTOMÒBILS LLUCMAJOR, S.L.

Ronda Ponent, 30

Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

MECA CENTRO INSULAR

Tu Academia en **LLUCMAJOR**

MECANOGRAFIA

250 p/m en 45 días aprox.

Cursos a partir
de Septiembre

Facilidades
de pago

INFORMATICA

Básica - MS-DOS - WINDOWS
Data Base IV - Lotus 1 2 3
Word Perfect

Plza. España, 33-1º

Tel/ 66 23 13

C.D. Espanya Benjamí F.7

Joan Quintana

Aquest equip va ser format la passada temporada mitjançant jugadors que venien de l'Escola de Futbol, dirigida per Julià Ferragut i Marc Vidal. Aquesta entitat pretén la formació de jugadors per al futbol base de la nostra ciutat.

Els jugadors components tenen entre 8 i 9 anys i és la seva primera participació en una competició

com és la lliga de Futbol 7 Benjamí. La direcció tècnica és a càrrec de J. Ferragut i de Rafel Cano (ex-jugador de la UD Arenal) els quals aconseguiren un meritori quart lloc a la classificació final de la lliga 1993/94 i només conegueren la derrota en cinc ocasions. Endemés, a la Copa President (Torneig Primavera) quedaren en primera posició, empatats a punts amb el primer classificat.

Ara una altra vegada i amb nous jugadors que provenen de l'esmentada Escola de Futbol començaran un altre campionat en el grup F. Benjamí de F.7 amb la il·lusió de formar un bon conjunt i de fer un paper com més digne millor.

Posats en contacte amb els tècnics Ferragut i Cano, ens han manifestat que la major il·lusió que tenen és formar un grup que desenvolupi un futbol tècnic que serveixi de base per a aquestes possibles figures, sense concedir massa importància al resultat final de cada partit, però sense destacar la possibilitat de ser campions de grup i de poder passar a la lligueta de la fase final del Campionat de Mallorca d'aquesta categoria.

La plantilla d'aquesta temporada 1994/95 és formada per aquests jugadors: Tim Spilker, Esteve Sans, Toni Oller, Miquel Manresa, Bartomeu Vich, Jesús Fernández, Miquel A. Vinseiro, David Vinseiro, Joan Oller, Sebastià Tomàs, Joan Sánchez, Bernat Cànaves, Pere Oliver, Lázaro Cabrera i Pau Vidal.

Aquest torneig ja haurà començat quan surti aquest número (dia 8-10-94) i el primer rival és l'Algaida al feu d'aquesta vila on suposam que hi haurà hagut gran rivalitat com sempre passa quan s'enfronten equips de dos pobles veïnats.

Des d'aquestes planes feim una crida a tots els aficionats al futbol per tal que vagin al Camp Municipal d'Esports per encoratjar aquests al·lotets i estam segurs que ells respondran amb el futbol que juguen.

He de dir, per acabar, que tots els partits que es jugin a Lluçmajor seran els divendres a partir de les 19'30 hs.

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

Servei Oficial

FIAT

2 litros atmosférico, que permite lograr prestaciones al tope de su categoría con la máxima seguridad y el máximo respeto por el medio ambiente.

Ulysse. La nueva dimensión.

GAMA

ULYSSE 2.0 S

ULYSSE 2.0 EL

VOS DESITJAM BONES FIRES

C/ Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Infantils CD Espanya

Els infantils del CD Espanya han començat els entrenaments i ja ha fet un seguit d'encontres amistosos contra equips de la

mateixa categoria però de distints grups.

El campionat oficial comença aquest 15 d'octubre i l'equip llucmajorer es

desplaçarà a Felanitx per jugar contra el conjunt del mateix nom.

El grup que conforma els Infantils del CD Espanya

és integrat pels següents elements: Joan Barceló, Jaume M. Garcia i Rafel Tomàs, com a porters. La resta: Gori Carbonell, Francisco Berrocal, Genaro Ramos, Salvador Cladera, Oscar, Juanjo Torres, Miquel Sánchez, Guillermo Roig, Sebastià Canyelles, Bartomeu Manresa, Andreu Mas, Llorenç Abellán, Rafel Ramos, Tomeu Pastor, Rafel Secilla, Rafel Garcias i Joan B. Trujillos.

Com a entrenador, Joan J. Riutort ("Riu") ajudat per Pedro López. Els delegats són Antoni Cladera i Ramon Canyelles.

Des d'aquestes planes els desitjam una temporada plenament exitosa.

Jaume
Foto: C. Font.

Moda d'Infants

C/ Born. 9

Tel. 66 29 61

LLUCMAJOR

VOS DESTIJA BONES FIRES

TENIM LES MILLORES MARQUES

BUS-STOP

SUCRE D'ORGUE

BABY-BUS

DELFO

FOQUE

DISNEY

ARACON

MIMEX

POLISSON

CAMBRAS (canastilla)

LUCARNA, etc.

Tenis fins a la talla 16
LLISTES DE NAIXEMENT

Viajes
Xaloki, s.a.
G.A.T. 687

Sortida especial EURODISNEY

Sortida: 11 de novembre
Tornada: 13 de novembre
Aviòn + Hotel + Entrades Eurodisney

41.300.- Adults

33.700.- Nins

ATENES

des de 42.500 pts.

I ara també al **SUPERMERCAT**
PROHENS de dilluns a divendres
de les 15'30 a les 17'30 hores
Tel. 12 01 64. LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 • Fax 26 90 00
S'ARENAL

magatzems
femenías s.a.

materials de construcció

LLUCMAJOR: Magatzem i exposició
Ronda de Migjorn, s/n - Tel. 66 07 01

S'ARENAL: Oficines, magatzem i exposició
C/. Historiador Diego Zaforteza, 3
Tels. 49 16 11 - 26 00 87
FAX: 49 15 58

PALMA: Magatzem
C/. Aragó, 139
Tels. 27 23 56 - 27 23 64

Magatzem i exposició
Pol. Son Castelló (La Victoria)
Gran Vía Asima, 1
Tels. 20 47 02 - 20 47 62
FAX: 20 69 98

Aquacity	22/11/94	02/02/95	18/02/95	Eivissa
23/11/94		Moll de Ponent	25/02/95	Eivissa
Moll de Ponent	29/11/94	09/02/95	04/03/95	Eivissa, Calp
30/11/94		Moll de Ponent	11/03/95	Eivissa, Calp
Moll de Ponent	06/12/94	16/02/95	18/03/95	Eivissa, Orihola
07/12/94		Moll de Ponent	25/03/95	Calp
Palma Nova	13/12/94	23/02/95	01/04/95	Eivissa, Baza
14/12/94			08/04/95	Orihola
Palma Nova	20/12/94	El preu serà de 40 pessetes per colom, més una quota de 3.000 pessetes. (És el mateix que l'any passat)		Alacant, Almuñecar
21/12/94	27/12/94		22/04/95	Calp
Casino			29/04/95	Calp, Baza
28/12/94				
Casino	03/01/95	b) Curses temporada 1995.		
04/01/95		La directiva presentà el Pla de Curses del Grup Mallorca com a Pla Social que fou aprovat per majoria sense modificacions.		
Santa Ponça	10/01/95			
11/01/95				
Sana Ponça	17/01/95			
18/01/95				
Santa Ponça	24/01/95	Data	Lloc d'amollada	
25/01/95		04/02/95	Eivissa	
Moll de Ponent	01/02/95	11/02/95	Eivissa	

grafimut

**OFFSET - TIPOGRAFIA -
PAPERERIA**

Bisbe Taixaquet, 60 - Telèfon 66 00 69

LLUCMAJOR

A l'apartat de condicions es fere dues propostes:

1.- La de la Junta Directiva que era la de mantenir les condicions de l'any passat.

i 2.- La d'En Jeroni Tomàs que era, a més de mantenir les condicions de l'any passat, limitar el nombre de coloms a participar en les proves de velocitat i fons, mitjançant la presentació d'un nou cens de coloms en el qual el nombre seria igual o inferior a un nombre de coloms a determinar pels presents, tenint en compte la mitjana de coloms entre els socis.

Una vegada parlat es passà a votació, amb el següent resultat:

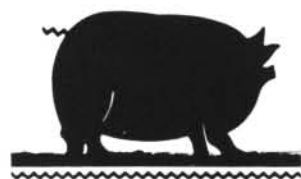
Primera proposta: 8 vots

Segona proposta: 6 vots

Quedant d'acord que les condicions serien les festes per la Junta Directiva.

En el darrer punt En Llorenç Socías proposà que en el mes de gener de 1995 es fes una Junta General Extraordinària amb la finalitat de parlar i acordar, si cal, la limitació del nombre de coloms. Cosa que va ésser acceptada per tots els presents.

Joan

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8

Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

EMBOTITS

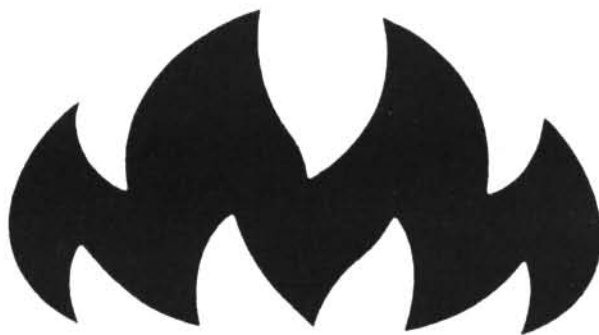
CUIXOTS

FORMATGES

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

**CA'N
JANER**

JØTUL®

Un robot a vapor
GRATIS valorat en
47.500 pts. en comprar
una estufa o una xemeneia
amb instal.lació inclosa
abans del 18-10-94

NOVA TENDA D'EXPOSICIÓ I VENDA

Rotonda Ctra. Lluçmajor - Campos
Avda. Caballero Ramón Sanmartí
Tel. 12 04 47 • LLUCMAJOR

Naixements

- Irene-Olga Xamena i Cardona, filla de Joan i Catalina, nasqué el 5-9-94
- Joan Reda i Coll, fill de Joan i Monserrat, nasqué el 13-9-94
- Maria-Rosa Ballester i Coll, filla de Joan i Antònia, nasqué el 15-9-94

Matrimonis

- Miquel Vidal Maimó i Francesca Borràs Perelló, es casaren el 23-7-94 a l'església de Sant Bonaventura.
- Jaume Barceló Llompart i Núria Minaya López es casaren el 8-9-94 al Jutjat de Pau.
- Josep-Manel Soler Barreno i Catalina Parets Amengual es casaren el 27-2-94 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia (mes de febrer)
- Jaume Noguera Martí i Apol·lònia Munar Bibiloni es casaren el 7-8-94 a l'església de Sant Bonaventura.

Defuncions

- Stefan Metz morí el 3-9-94 als 76 anys.
- Rosa Oliver i Bosch morí el 13-9-94 als 76 anys.
- Hortz-Willi Opitz, morí el 15-9-94 als 62 anys.

SPORTS
Ca'n Salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Llucmajor)

Sabates Ca'n Gramet

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Blsbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

JOIERIA I RELLOTGERIA

*La Joieria i Relлотgeria
Cas Cotxer vos desitja
unes Bones Fires i vos
agraeix la vostra confiança*

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor)

Sopa de lletres

N	E	X	A	Z	F	M	E	Q	S	M	E
A	B	O	S	L	O	J	N	I	G	S	S
S	O	A	F	B	X	R	U	F	Q	E	N
N	E	I	H	E	R	Q	X	L	S	N	I
O	R	L	X	O	A	I	Q	O	M	A	B
S	R	B	P	C	T	O	B	C	F	R	Y
I	A	G	A	S	Z	R	J	S	H	G	E
M	D	R	P	R	E	B	Y	L	S	A	X
R	U	E	B	Q	R	N	X	E	A	M	O
O	H	P	X	B	O	T	V	F	C	D	A
P	R	D	A	D	L	R	J	O	L	X	Z
A	V	P	O	V	E	S	P	D	G	A	L
G	O	C	A	S	S	G	A	S	K	D	O

9 fruites de tardor mallorquines

Solució del mes passat

-Banyut	-Merder	-Poller
-Bonyarrut	-Negre	-Pudent
-Lluent	-Piloter	-Verd

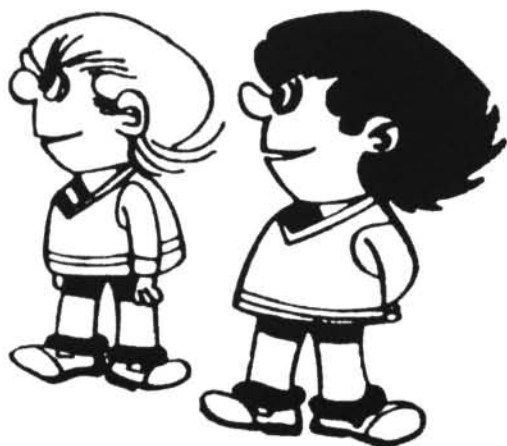
Pes forat des moix

Aquest contenidor de paper està devora els instituts. N'hi ha un altre devora la rotonda de les carreteres de Campos i Porreres. Enhorabona!

Però, no seria millor posar-ne també algun al centre i al sud del poble?

COLORINS

MODA INFANTIL

C/. D'es Vall, 107 • Tel. 66 27 26
LLUCMAJOR - MALLORCA

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

PERRUQUERIA

FINA

C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

SOLO HASTA EL 31 DE OCTUBRE

MES DEL LAVADO EN EXPERT

**SI LO ENCUENTRA
MAS BARATO LE ABONAMOS
LA DIFERENCIA**

**EL MEJOR PRECIO
GARANTIZADO**

**3 AÑOS DE
GARANTIA GRATIS**

**UN REGALO
EXCLUSIVO**

ELECTRICA

Calafat

sens dubte te convencerà

- Per comoditat,
- per garantia,
- per servei,
- per preu,

BONES FIRES !

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 661901 - LLUCMAJOR

C/. Nou, 85 - Tel. 652836 - CAMPOS

Tiendas de electrodomésticos

expert

Ventajas en cadena

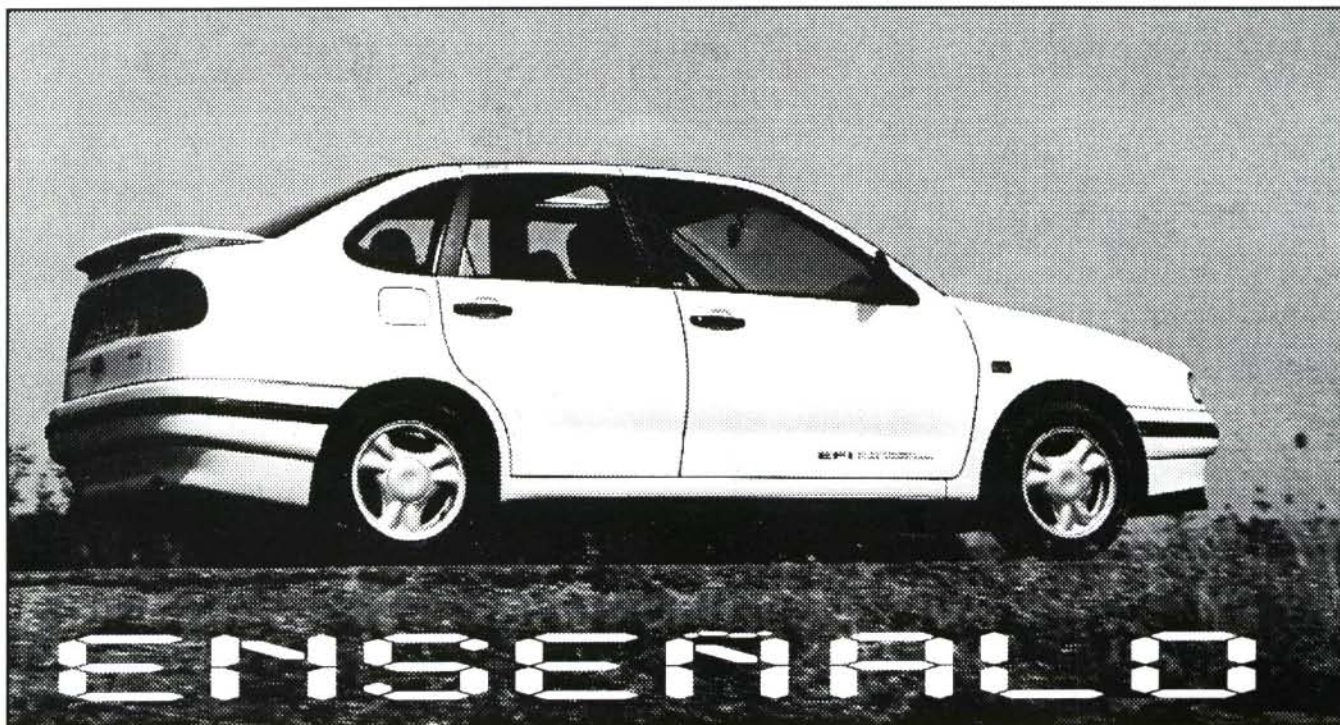

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

BONES FIRES!

ENSEÑALO **SEAT CORDOBA**

El **GOLF**, com certes estrelles del cinema, tal vegada no sigui "guapo", però resulta "interessant"